

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-ben ábrás petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólét petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Leleplezések napja.
Ujabb legenda a külön főhercegről.
Mikor lesz hajózható a Maros?
A cifra kabát áldozata.
A családirtó postaszolgá.
Despót György holdoklik.
A haldokló vita.
Rablással vádolt községi jegyző.
Földrengés Temesvárott.
Tarkaságok.

Versec.

Arad, július 19

Versecen csuffá akarják tenni a familiát, akár az adomába rajzolt parasztleány, a ki bejelentette a rabbinusnak, hogy zsidóvá lesz. Miután Láng Lajos, a dupla mandátum-birtokos, nem a verseci mandátumot tartja meg, hanem a debrecenit, a verseciek most azon fogadkoznak, hogy akárkit inkább megválasztanak, csak munkapártit nem. Inkább függetlenségit, tekintet nélkül arra, hogy Kossuthnak fogad-e szót, vagy Justhra esküszik, vagy szociáldemokratát, — sőt megválasztják a teuton nevű Heegen Reinholdot, a pángermán jelöltet, hogy annál nagyobb legyen a szégyen.

A boszuság logikája ez, amelyben sohasincs igazság. Ugyáltszik, a munkapárt végrehajtó-bizottsága, amely a többes mandátumok fölött ítélt, ebben az egyben csakugyan nem a legbölcsebben döntött. Igaz, nehéz helyzete volt. Debrecen a Justh-párttól elhódi-

tott kerület volt; ha azt kockáztatják, attól lehet tartani, hogy a város két függetlenségi kerülete mellett ez a harmadik újra a függetlenségi párté lesz. Viszont azonban Versecen csak két választás árán sikerült elkerülni azt, hogy a kerület ne kerüljön a pángermán párt kezébe, olyan párt körmére, amely ezzel a mandátummal vonult volna be a magyar parlamentbe. S a jelentéktelen létszámánál fogva azért lett volna veszedelmes ez a nemzetiségi párt, mert ez tudja a külföldön a magyarországi állapotok felől a legtöbb rágalmat terjeszteni s a nyugat előtt nagy tőkét kovácsolt volna magának abból, hogy az „üldözött” magyarországi németek följajdulásai immár a parlamentben is tol-mácsra találtak. Két, verejtékes választással elkerülték ezt s a verseci munkapárt elnökének némi igaza van abban, amikor soknak nevezi az áldozatot, hogy ezért egy harmadik választás küzdelmébe is bemenjenek.

A verseciekkel szemben igaztalan-ság történt, a mely annál rosszabb, mert a múltban az ilyen megboszlulta magát. Barabás Béla is akkor maradt első ízben mandátum nélkül, a mikor nem tudta idejében eldönteni, hogy három mandátuma közül melyiket tartsa meg. A megválasztottak hiába háritják a választás ódiúmat a végrehajtó bizottságra és magasabb pártérdekre. A kerületek hiuk a maguk bizalmára, s bántó mellőzésnek

veszik, ha a kitüntetett, miután hajlandók lettek volna vele a táncra, megköszöni a kedvességet és más-sal kezdi meg a turt.

De azért ily körülmények között se teheti csuffá az ember — ön-magát, a maga meggyőződését. A képviselő-választás, ha a személyes mo-zzanatok elkerülhetetlenül beléjátsza-nak is, mégis a politikai meggyőző-dés kérdése. Versecről nem tudjuk, hogy különösebb szalak fűznék Láng Lajoshoz. Ha a volt miniszter, nagy-tekintélyű és tudós politikus köny-nyebben győzött ott, mint egy másik, — de végül is a nemzeti munka-párti jelöltet választották meg. Ko-moly verseci ember pedig aligha fogja magáról mondani: „tegnap munkapárti voltam, miután azonban Lángnak Debrecen kellett, (igazab-ban: Lángot Debrecennek adták) má-tól fogva nem vagyok munkapárti, hanem függetlenségi, szociáldemok-rata, vagy Heeger-ista”. Elvégre min-den választó-polgár — különösen egy városi kerületben — tud valamit a pártprogramok felől, s nem mond-hat olyasmit, hogy ma a parlamenti rendet akarja, holnap pedig a nem-zetiségi föltordulást. S ha nem is mérlegeli így a pártprogramokat: az egyik hónapól a másikra nem vál-toztathat pártot, elvet, meggyőződést, ha csak nem akar önmaga előtt is szégyenkezni.

Okkal tekintheti igaztalanának, mál-

A mester.

Írta: Kanizsai Ferenc.

Az ősszel, az abbázai strandon, feltűnt nekem egy jól táplált, pepitanadrágos, kék sakkó-kabátos ur, aki fején ellentengernagyi siphát, lábán pedig szíjjal fölerősített papirtal-pat viselt. Szemembe ötlött egyebek során azért, mert úgy éreztem, mintha köszönésemet el-várná; mintha le akarná hipnotizálni polgári posztókalapomat. A hipnotizőrök iránt előítélet-szerű féltellemmel vagyok és biztatván magam: „csak azért se, csak azért se”, — nem emel-tem előtte kalapot.

Valami öt-hat ízben találkoztam már vele és egyszer csak kénytelen voltam kilétével tö-rődni. Imponáló fellépése, melylyel már-már leparancsolta fejemről a kalapot, azt a gyanút ébresztette bennem, hogy ez az ember a kö-zszónégyjűtök osztályába tartozik. Egy igazi senki, hivatásos sehonnai, aki azonban idegen emberektől köszönéseket provokál. Ma három, holnap húsz, holnapután már ötven ember üd-völzi előre és ekként, nagy-ravaszul, tekintély-tőkét harácsol. Nem, uram, belőlem nem vasal ki egy felületes kalap emelést, egy hanyag ka-lapbillentést sem.

De hát ki lehet? Mért törődöm vele? Ta-lán, mert az arca — ismerős. Valahol láttam. Talán beszéltem is vele egykor. Épp úgy meg-lehet. Mint nem.

Minek tagsdnám: napról-napra jobban ér-dekelt az ellentengernagyi sipka hetyke fellé-

pésű tulajdonosa és mivel egyéb dolgom nem volt, detektív módjára árnyékául szegődtem. Így csakhamar megtudtam, hogy a legdrágább hotelben lakik; őt, a tengerre néző szobában és azon esőppet sem csudálkoztam, hogy a kurlis-tán mint író és szerkesztő szerepelt, Budapest-ről. Első osztályú életmódot folytat, tehát álíró és álhírlapíró. Magyar specialitás. Igen, de a furdőlgárgatóságon megtudtam, hogy a turtak-sát pontosan és előre megfizeti. Tehát mégsem álíró. De nem is igazi, mert akkor olva-tam volna már, legalább a nevét.

Egyszer aztán összeismertedtünk. A furdőben, a hátamon uszva, beleültöttem valakibe.

Ő volt. Karjait összefonva, ünnepélyesen, mint a szobor állott a derékigérő tengervízben. A fején a tengernagyi sapka.

— Boosánat! — szóltam és én is talpra-állottam.

Valamely megmagyarázhatlan ösztön foly-tán így szóltam még:

— Boosánat, kedves — mester. Mire ő el-mosolyodott:

— Szervusz. Nem ismersz rám?

— Igen, féligmeddig...

— Én már sokszor láttalak és rögtön fel-ismertelek. De persze, nem tudod, hogy ki vagyok?

— Boosád meg, mester, igazán nem tudom.

Én vagyok a Piszkos Gallér, akinek egy-szer, vagy három év előtt, egy korelát kölcsö-nőztél Pesten, a Newyork kávéházban. Ha ki-

mentünk a vízből és felöltöztünk, szívesen meg-adom a koronádat.

— Megadod? Akkor tréfálsz. Akkor te nem vagy a Piszkos Gallér. A Piszkos Gallér, az egy jellem. Ő nem változik. Meglehet, hogy a föld holnapról kezdve keletről nyugat felé fog forogni, de azt, hogy a Piszkos Gallér megadja a kölcsönt, azt nem hiszem, quia ab-surdum.

— Tévedés. Sőt, ha talán szolgálhatok, ne-hány ezer koronával kisegíthetlek.

Erre nem szóltam semmit. Ez csakugyan szemtelenség. És mivel hamarosan nem tudtam válaszolni, a levegőbe bámultam.

— A tengernagyi sapkámat nézed, ugy-e bár? Csak vald be. És azt gondold, ugy-e, hogy föl nem tennéd a fejedre öt forintért?

— Kérlek alásan...

— Ne tagadd. Én tudom. Érted e. Na-gyon jól tudom. Nekem tudni kell az ilyesmit. Ki tudná, ha én nem tudnám, én, a mester? Hahaha!

Ezt, hogy „hahaha,” valósággal mondta és nem nevette. No, furcsa egy ember.

— Meghívtak ebédre! — folytatta minden átmenet nélkül — és délután kirándulunk a yachtonaon Buccariba, Ikába, vagy akár Velen-cébe, ahogyan parancsolod.

— A yachtonaon?

— Igen. Saját tulajdon yachtonaon. A jövő héten érkezik meg a repülőgépem, melyet Blé-riotnál csináltattam. Te most nem tudod, hogy ugratlak-e, hazudom-e, vagy örült vagyok-e?...

tánytalannak, talán taktika híjával levőnek Versec a végrehajtó-bizottság határozatát, de erre egy másik, nagyobb igaztalansággal nem felelhet. S ezért hiba a verseci munkapárt elnökétől, hogy az első keserűség hatása alatt szólnak akarja eresztetni a munkapártot. Ebben az esetben a semlegesség se indokolható. Arra való új jelölttel, a lelkek lehiggasztása után, ha még olyan súlyos áldozat: harmadszor is föl kell venni a küzdelmet. Némelyek jogosnak tartják, hogy a feleség, ha megtudja, hogy az ura hűtlen lett, szintén megcsalja az urát; de tisztességes asszony ez esetben se teszi meg. Mert ha az ok nélkül való pártfordulás, vagy a vezetésre hivatottak félrevonulása miatt a pángermánok beküldhetnék első képviselőjüket a parlamentbe: a csufság a magyar parlamenten esnék meg, a csorba a nemzeti munkapárton, de a bűn Versec polgárait terhelné. Olyan súlyos bűn, a melyet nem tennének megbocsáthatóvá az enyhítő körülmények se, legkevésbé pedig az, hogy „erős fölindulásban követtetett el.”

Minisztertanács. Budapestről jelentik: Holnap délután 5 órakor minisztertanács lesz, amelyen a folyóügyekkel foglalkoznak.

A miskolci mandátum. Miskolcra jelentik, hogy a munkapárt mai ülésén Görgy László máv. üzletvezetőt jelölte képviselőjének.

A földadó-bizottság. Budapestről jelenti tudósítónk: Holnap délután fog megalakulni Lukács László pénzügyminiszter elnöklésével az országos földadó-bizottság. A bizottság negyven tagból áll; a képviselőház és főrendiház tíz tagot választ, míg huszat a pénzügyminiszter jelöl ki.

A verseci mandátum. Versecről jelentik: A verseci munkapárt közli: A fővárosi lapok ama hírére, hogy Láng dr. a debreceni mandátumot tartja meg és így Versecen új választás lesz, az itteni pángermán párt újra kitűzte a zászlókat és kibukott jelöltjét ismét jelölte, míg a szerb radikálisok Barabás Béla jelölését hangoztatják. A verseci nemzeti mun-

kapárt végrehajtó-bizottsága elhatározta, hogy ily körülmények között a pártot feloszlatja, mert nem akarja a választókat egy harmadik, esetleg negyedik választás izgalmainak kitenni és átengedi a teret a pángermán- és szerb radikális izgatónak még a városi ügyek terén is, mert belátja, hogy hazafias működésében a kormány részéről mi támogatásban sem részesül és a délvidéki város ép oly mostoha elbánásban részesül a jelenlegi kormány részéről, mint a milyenben az előbbeni kormányok a várost részesítették. Hogy a pángermán mozgalom hullámai innen az egész Délvidékre átesapni fognak, aggodalommal tölti el ugyan az itteni magyarság lelkét, de ezt, így egészen magára hagyatva megakadályozni nem képes.

A verseci nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottsága nevében Szemayer Károly dr.

Leleplezések napja.

A képviselőház ülése.

Távírti tudósítás.

Budapest, július 19.

A nagy nyári hőségben talán elviselhetlen volna a parlament levegője, ha egy-egy szónok nem gondoskodnék frissítő meglepetésekről, izgató témákról. Eddig a néppárt izgága ifjai tettek ilyen szolgálatakat a parlamentnek, ma pedig egy munkapárti képviselő állott elő ugynevezett szenzációs leleplezésekkel. Richter János választott Szeged városi Györgynek és leleplezte a néppárt hallatlan mérvű választási visszaéléseit. A felekezeti izgatás legraffináltabb módszerét követte a néppárti követek legtöbbje. Volt olyan is, aki azt hirdette a nép között, hogy a mostani kormány egy tagjának négy felesége van és ez a kormány megalkottatja a többnejűségről szóló törvényt.

Ilyen dolgokkal traktálta Richter a tisztelt Házat, amely hol mulatott, hol pedig megbotráncozott.

Részletes tudósításunk itt következik:

Negyed 11 órakor nyitja meg Berzeviczy Albert elnök az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja az irományokat, amely után a bírálóbizottság néhány tagja leteszi az esküt.

Következik a felirati vita folytatása.

(Egy mérsékelt beszéd.)

Béla Henrik (pártonkívüli hatvanhetes) nem helyesli azt a felfogást, hogy a felirati vita fe-

lesleges és meddő. Apponyi Albert gróf javaslatában talált egy figyelemre méltó passzust, amely az igazi harmóniáról szól a király és nemzet között s egyet Tisza beszédében a nemzetiségi kérdéstről. Ezekkel azonban a szónokok nem foglalkoztak, hanem inkább választási visszaélésekről beszélek. Erről ő nem tud beszélni, de kötelessége Szeged városával szemben megvédelmezni a trencsénmegyei törvényhatósági tisztviselőket. Utal arra, hogy a kuriai bíráskodásról szóló törvény tárgyalása alkalmával felmerült az az eszme, hogy a törvényhatósági tisztviselő legyen a vezetője a népnek a politikában is s akkor az a nézet jutott többségre, hogy a törvényhatósági tisztviselő közvetlenül ne folyhasson be a választási küzdelembe, előzőleg azonban joga van a politikai életben résztvenni. Ezért joguk volt a trencsénmegyeieknek előzőleg résztvenni politikai mozgalmakban. Ismeri a trencsénmegyei tisztviselői kart és azt kitűnőnek tartja. Nagy nemzeti missziót végez ott a felvidéken. Védelmébe veszi Szalavszky főispánt. Trencsénmegye nyolc kerülete közül négyben egyhangú volt a választás s csak háromban volt igazi harc. Két mandátumot megpecsételtak s ezek közül is az egyik néppárti. Annyira nem volt alapja a mostani választásoknál a támadásoknak, hogy Szeged városi az 1896-iki választásokra is visszanyúlt. Az ilyen hajszabénitja meg tulajdonképpen a magyart s ezért nem tudunk sehol sem eredményt elérni. (Ugy van!) Dícsőiti Szalavszkyt és kalapot emel előtte. (Eljenzés jobbról.)

Elnök: Következik Bikády Antal.

Jegyző: Bikády Antal!

— Nincs itt!

Jegyző: Nadányi Gyula!

(Leleplezések.)

Nadányi Gyula (Kossuth-párti): Tisztelt képviselőház! (A munkapárttól sűrű rajban vonulnak ki a képviselők a folyosóra.)

Elnök (csenget): Csendet kérek.

Nadányi Gyula: Váraday Zsigmond minapi beszédét támadja, a választási visszaélésekről szól. A választási visszaéléseknek nem az urisztály, hanem egyes uriember az okai.

Felkiáltások a baloldalon: Ugy van! Helyes!

Nadányi Gyula: A bárándi kerületben előfordult választási visszaélésekről szól. A kerületben két főszolgabíró volt, az egyik becsületes ember, a másik hallatlan terrorizmust fejtett ki. Elmond néhányat az untig ismert visszaélések közül, többek közt a tápéi verekedést, a bihariardai kudarcot, a bakonyzegei összeközt.

Mindezt derűtlenséggel hallgatják, mert a szónok lassan, vontatottan és fölösleges aprólékos-sággal beszél.

És egyre csak a sapkát nézed, amelyet föl nem tennél öt forintért. Hát még, ha látnád pappendekli-sarumát! Mennyiért mennél végig benne a strandon? Fogadj el tőlem egy jó tanácsot. Menj benn végig hét ötvenért. Idővel aztán tizenkettőért.

— Tessék?

— Látnod, látnod — mondta atyai fennbóbsággal a különös ember — milyen számár vagy...

— De uram!

— Azaz, hogy milyen szamarak vagytok. Én idejében elhagytam az irodalmi pályát és csak passzióból írogatok néha, azt is az asztalfiókom számára. Nem szorultam rá kiadók és szerkesztők kegyére. Egyáltalán, független és dúsgazdag ember vagyok... De talán sütkéreznék egy kicsit? No gyere.

Követtem. A kis móló végére mentünk és ott hanyatt feküdve egymás mellett, behunytam a szememet. Vörvörös, majd lila világ: feketén hemzsegő pontokkal; sugárzó hőség az arcmon; a szivemben pedig rettenetes érzés, hogy tán valami veszedelmes örülttel akadtam össze, a kin most fog kitörni a dühöngés roham.

— Nekem csuda jól tesz a napfürdő! — mondotta.

Oldalt, félszemmel, rákacsintottam. Arcából mit sem láttam, mert eltakarta a ráhuzott ellentengernagyi sapka. A hangjának csengése és színe azonban azt bizonyította, hogy csakugyan ő a Pizskos Gallér, egy sokat koplalt

bohém, akinek igazi nevét senki sem tudta. Hanem hogyan meghízott, hogyan fölerősödött, mennyire kiszéplült!

Mi történt vele? Főnyereményhez jutott? Vagy gazdagon nősült?

A mester sejtette, miféle gondolatokkal vívódott és nyilatkozni kezdett. Amulva hallgattam fantasztikus értesítéseit, míg lehunyt szemem előtt tűzkarikák kergetőztek. Főlt az agyam és az ő beszéde oly különös...

— A dolog ott kezdődik, hogy három év előtt, a napot is tudom, június 22-én voltam utójára a Newyork-kávéházban, amikor egy korelát voltál szíves kölcsönözni. Engedd meg, hogy köszönetet mondjak.

— Kérlek...

— A vese-asztalnál ültünk. Az operációban én nem vettem részt, csupán figyelmesen kibiceltem. Ekkor történt, kérlek — emlékezzél csak vissza, — hogy te így szóltál Ragyogányi Rezsőről, a lírkusról: „Tíz forint nagy pénz, de nem olvasnám el ennek a Ragyogányinak egy versét öt pengőért.” Hát ez a kijelentésedet vetette meg az én karrierem alapját.

— Nem értelek.

— Majd megértesz. Hát én azon nyomban elhatároztam, hogy nem öt, de három forintért elolvasom, sőt három ötvenért kívülről be is tanulom.

— Ahán!

— Csak semmi ahán, mert most kezdesz majd nem érteni. Gondolataimban szemlét tartottam az összes drága munkák felett. Halot-

tad már, ugy-e, hogy mások meg így sóhajtanak: „Ujjé! Be pocsek idő! Hogy szakad az eső!” El nem mennék most gyalog Pestről Kőbányáig száz forintért!” Nos, én elmentem nyolevanöt forint harmincért.

— Ejha!

— Várj. Ez semmi. Veltál már abban a helyzetben, ugye, hogy a barátaid lumpolni hittak. Te azonban ez egyszer, kivételesen, mégis hazamentél. Másnap, a délutáni pikkoló-nál találkoztál a kompániával. Mindegyiknek fájt a feje. Szörnyű kacenjammer győzött őket. És te így kiáltottál föl örömedben: „Sokért nem adom, hogy otthon maradtam az éjjel.” Látnod, ez helytelen üzleti elv. Te nem adod oda sokért, semmi áron. Én mindig odaadtam ötért, tízért, ezerért, esetleg hatvan forint nyolevanért, hol, hogy. Oda kell adni. Mi van neked abból, ha megtartod?

A nap már jócskán megpörzsölt, megfordultam tehát, hadd súljon egy kisse a hátam is.

— Van feleséged?

— Van. — feleltem — de mi közöd hozzá?

— Mennyiért adnád oda a feleségedet?

Ha nem lettem volna végkép lusta, ezért a kérdésért inzultáltam volna a mestert. Így azonban csak morogtam a fogam közt, olyasmit, hogy „marha.”

— Te nem adnád oda az egész világért. Mi?

— Nem bizony.

— Én odaadtam tizezer forintért. Aztán

Nadányi Gyula: A Kossuth párt felirati javaslatának elfogadásával fejezi be szavait.

Richter János: Magyarázza tegnapi közbeszólását, mintha ő Szmracsányi György megboldogult édesapjával szemben akart volna kegyeletsértést elkövetni. (A néppárt kivonul a teremből.) Kegyeletet sérteni nem akartam. Maga Szmracsányi volt az, a ki a legnagyobb kegyeletsértést édesapjával szemben elkövette. (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Attér a felirati vitára, a melynek nivó a a néppárt miatt süllyedt le. Mindennel lehet szót játszani, hegedűvel, fuvalával, csak nagydobbal nem lehet, már pedig Szmracsányi azzal akar. (Zajos derűtség és taps a jobboldalon.) Szmracsányi az első tévedést akkor követte el, mikor azt mondta, hogy 1895-ben éretlen gimnazista volt. Konstatálni kívánom, hogy akkor harmadéves jogász volt, de saját bevallása szerint éretlen. (Zajos derűtség jobbról.) Jelen voltam 1905-ben tartott első programbeszédén, szinte még most is fülemben cseng, mikor mondotta: „Tiszával élek, Tiszával halok!” Nem élt, nem halt, minden haláltusa nélkül három hónap múlva felébredt a néppárt karjaiban. Ő maga mondta szután, hogy a választás 48 000 koronába került. (Zaj. Elnök csenget.)

Felkiáltások: Ó, 61

Haller István: Hát az öné mennyibe került?

Elnök (csenget): Kérem Haller képviselő urat, ne zavarja a szónokot közbeszólásaival.

Richter János: Aki politikai pályája kezdetén ilyen saltomortale tud elkövetni...

Haller István (közbe kiált.)

Elnök: Haller képviselő urat rendreutasítom.

Richter János: Folytonos közbeszólásoktól zavarva beszél a néppárt választási veszteségeiről, melyek az alsókubini kerületben 80.000 koronába kerültek.

Egy hang jobbról: Hol a néppárt?

A néppárt padjai ugyanis egészen üresek, de éppen ebben a percben ereszkedik alá fekete reverendájában Molnár János, a kit a jobboldal gunyos nevetéssel fogad.

Richter János: A Bulla család puskával a kezében járt kerteskedni ellene. Elmondja Huszár Károly mandátumának eredetét. (Halljuk! Halljuk!) A sárvári kerületet 18 évig Förster Ottó képviselte és Huszár a néppárt azért küldte a kerületbe, megnézni, milyen a hangulat Förster mellett. Huszár lement, kiadta magát a néppárt jelöltjének, aláírásokat gyűjtött és a központban úgy adta elő a dolgot, mintha a kerület őt akarná. Így lett képviselő.

— Szép diadal! kiáltják jobbról.

Richter János: Kossuth Ferenc érsekújvári ismeretes kalandját — Kovács Pál támogatásában — magyarázza. Majd most én be-

szélek önöknek a vezérükről, Rakovszky Istvánról.

Felkiáltások: Hol van a néppárt?

Richter János: Elmondja, hogyan izgattak a csornai kerületben a katolikus sajtóval a zsidók ellen. Felolvassa a petíció részleteit, a melyekben kvalifikálhatatlan szitkok vannak a zsidóság ellen. Rakovszky lapja azt írta, hogy a kormány két tagjának négy felesége van és olyan törvényt akarnak hozni, hogy mindenkinek hat felesége lehet.

(Czirák, a házi keresztény.)

Haller István: Ha tényleg mondták ezt, gázság!

Elnök (csenget): Haller István képviselő urat másodszor is rendreutasítom folytonos közbeszólásai miatt.

Richter János: Felolvassa Rakovszky programbeszédének azt a részét, a melyben Czirák grófot, a munkapárti jelöltet a lipótvárosi zsidócsaládok házi keresztényének mondotta, majd többek közt így izgatott ellene: „Minthogy a családja cimereiben két lyukas cipő és egy üres fazék van, úgy látszik, rászorul erre a zsidótámogatásra.”

Haller István (kiált a padból): Ezt nem lehet végighallgatni! (Kimegy a teremből, gunyos kiáltások kísérik.)

Richter János: Tovább folytatja leleplezéseit. A következő percben Haller visszasjön, leül a helyére és újból közbeszól. A jobboldalról lehurrogják.

Elnök (csenget): Hallert figyelmezteti, hogy a házszabályok 255. szakasza értelmében lesz kénytelen vele szemben eljárni.

Richter János: A mai liberálisizmus az egyházban tért hódított; zet Ziehy János grófnak köszönhetjük és a kormánynak. Bátran támogatja lehet ennek bármely katolikus pap. (Helyeslés a jobboldalon.)

Felolvassa végül Hentz Károly levelét, melyben a néppártból való kilépését indokolja. Senkisért ártott annyira itt a keresztény hitnek, mint a néppárt és senki úgy nem rombolta össze a szegény népben a hitet, mint ugyanez a párt. Elfogadja a felirati javaslatot.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti. Ezután

(Holló Lajos beszél.)

Holló Lajos szövel fel a felirati vitához.

Azzal kezd, hogy nem lehet személt hunyni a történetek előtt. Más országban is súlyos körülményekkel jár, hogy az uralkodó akarata a nemzet fölé helyeztetik, de főleg súlyos helyzetet idéz ez elő nálunk. Mert, akik itt az uralkodóval szemben a nemzeti akaratot kellene, hogy képviseljék, azok teljesen alávetik magukat a koronának. Kossuth Lajos irataiból olvas,

annak igazolására, hogy a 67-esek eladták az országot. A Justh-párt programját világítja meg.

Szünnet után Holló azzal kezdi beszédét, hogy rámutat a nemzeti élet összezsugorodására. Az alkotmányosság és a parlamentarizmus nálunk üres mechanizmus lett, melynek számai a hatalom kezében futnak össze. A parlament csak arra jó, hogy terheket vállaljon. 1867. óta két milliárd adósságot vállalt magára ez az ország. A gazdasági önállóság hiánya folytán minden évben egy Szegedet veszítünk el. (?) Védelmesei a függetlenségi párt politikáját a bankkredítésben és kifejté a választójog dolgában elfoglalt álláspontját. Batthyány felirati javaslatát fogadja el.

(Még egy ellenzéki.)

Ostffy Lajos (Kossuth párti) szerint a többségi felirat üres és tartalmatlan. Ezt a hiányt a munkapárti felszólalások sem pótolják. A magyar nép gondolkodásmódjának csak a progresszív politika felel meg, ezt pedig egyedül az ellenzéki pártok írták zászlójukra. Nem bízik a kormány politikájában. Apponyi felirati javaslatához csatlakozik.

A cifra kabát áldozatai.

— Könyv a tisztek eladósodásáról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A katonatiszt anyagi helyzetéről és eladósodott voltáról könyv jelent meg, amely a hibákra figyelmeztet, amelyek öregek.

„Die Verschuldung unseres Offizierkorps” — ez a címe a bátor írásnak, amely Bécsben jelent meg és katonatisztet vall szerzőjéről.

Erős a gyanunk, hogy nem katona írta, legföljebb olyan ember, aki hordta a „császár kabátját” és adósságoktól úzve, de tanulságokkal megrakodva, menekült a polgári életbe, a szabadabb világba.

A könyv szerzője legelső sorban a hibás nevelésben keresi a katonatiszt rossz anyagi helyzetének az okát. Elismeri, hogy a tiszteket a hideg és rideg katonai iskolákban nevelik rá az oktalan és helytelen életre és az iskolában gyömoszlik beléje azokat a ferdeségeket, amelyeknek később áldozatul esik.

Első sorban teljesen hamis színben tűntetik fel a foglalkozást, amelyre az ifjú készül. Glorifikálják a tiszti pályát és helytelen foglalkozással töltik tele a fiatal koponyát. Nem

újból és újból nőültem és mindig jó áron adtam el a feleségemet. Az anyósaimért is kaptam egyre-másra ötven koronát.

— Ezt nem hiszem. Ez már hazugság. Hallod-e mester, ha még egy ekkorát mersz hazudni, belódi alak a tengerbe.

— Helyes. Ugye, most szépen megszáradtál a napon?

— Igen.

— Mennyiért ugranál be most, tüstént a hideg vízbe?

— Nincs az a pénz

— Én beugrom, neked olesón számítom, mondjuk, mondjuk, mondjuk, azért a koronáért és kvittek vagyunk.

Szól és a tenger nagyot loccsant. Hát csakugyan beleugrott a mester! Aztán kikeménygett és megint mellém hevert a mólóra, száritkozni.

— Mennyiért sétálnál végig a Váci utcán, frakkban, cilinderekben és mezitláb? Nos? Semennyiért, ugy-e. Én végigsétálok és sétáltam óránként tizenöt koronáért.

— Olesó.

— Igen, de közben egy zászlót is lobogtatok a kezemben és azt kiáltom: „Tudja-e már ön, mi az a Lysoform?” Ezért naponta külön kapok ötszáz koronát.

— Nem lesz sok?

A mester kacagott:

— Mért volna sok? Semmi sem sok oly műveletekért, amiket senki sem akar elvégezni semennyi pénzért.

Elálmosodtam. Aztán már csak egyes mondatfoszlányokat hallottam:

— És ha megmondalom, hogy egészen kicsiben kezdtem... De csakhamar sikerült meggyernem Tom Bridurelnek, az amerikai milliárdosnak bizalmát. Tőle igen szép és jól díjazott megbízásokat kaptam. A jövő évben érdekes munkám lesz... Jövőre bocsátja forgalomba a Bridurel-ház legújabb gyártmányát, a kormányozható úbercigert, az ugynevezett Pneumonint. Tudod, mi az a Pneumonin? Egy felöltő, melynek a hátába kis légzacska van illesztve. A légzacska hidrogénnel megtöltjük, miáltal az, aki fölveszi a kabátot, a levegőbe emelkedik. A kézzel és lábal mozdulatokat végez az ember és tetszése szerinti irányban uszik a levegőben. Nemde, egyszerű? És hozzá még a Pneumonin olyan felöltő, melyet külön nélkül lehet felhuzni... Szabadalom az összes államokban. De mit gondolsz, kinek volna pófája első ízben uszkálni az utca levegőjében ily Pneumonin-kabátban? Kirohögik az embert, mint azt, aki először jelent meg esernyőben, vagy mint faluhelyt azt, aki cilindert visel. Nos, a Pneumonint senki sem venné fel elsőnek, ugye, nincs az a pénz! De én fölveszem. Én divatbáhozom.

Körülbelül ennyit hallottam még a furesz előadásból és végképp elaludtam. A parthoz közel haladó gőzös hullámverésére ébredtem fel, amint egy fürgő hullám nyakonöntött.

De akkor a Mester már nem volt látható sehol. Egész délután hiába kerestem.

Másnap felmegyek hezzá a szállodába. A lépcsőházban óriási lármák. A portás, a főpincér, a cipőtisztító szolgál, meg a csapos — akit a söntésből hittak kisegítő szolgálattételre — azzal voltak elfoglalva, hogy a mestert jobbról-balról pofozták.

— Nesze, te bliccelő!

— Ot szoba kell neki a tengerre? És nem fizet? Nesze!

— És még kritizálni merte a ráklevest! — szölt a főpincér és belerugott.

Szent Isten, mi történik itt? Megdermedve néztem a kínos jelenetet, melynek az lett a vége, hogy a csapos ölbefogta a mestert és mint a zsákot kivitte a főbejárat lépcsőjére, ahonnan kihajította a Reichstrassára, a fürdőhely legfőbb utcájára. A mester nyekkent és összeszedezgette a lábát, meg a kezét, meg a nyakát. Isten csodája, meg volt mind, hiány nélkül.

Részvétellel siettem hozzá:

— Mi történt önnel?

— Láthatta.

— Igen. De nem értem.

— Nem? Látja, ugy-e, micsoda csődület van itt körülöttem, mert kidobtak a hotelból. És látja-e a csődületben azt a fehérszakállú, monoklis gentlemant?

— Látom.

— Tudja-e, ki az?

— Nem tudom.

mondják meg, hogy a katonatiszt egészen szerény sorban álló tisztviselője az államnak, hanem belegyurják, hogy a fényes kabát viselője kivételes valaki, nagy pozíciójú személyiség, akinek súlyos kötelezettségei vannak fényes állásával szemben. Ezek a tanítások hozzák ferde helyzetbe a fiatal tisztet. Az inpraktikus, rideg, minden önállóságot kiküszöbölő intézkedések gőgösen, büszkén kerül ki a hadfi és mire föleszmél: elveszett. Schase tud ki-mászni azokból az adósságokból, amelyek-be belekeveredett. Oktalanul siránkoznak sokan, hogy a katonatiszt anyagi helyzete rossz, állapota tarthatatlan. Nem igaz. Nem tudunk polgári pályát, amelyen tizenkilenc éves fiatal embernek olyan társadalmi pozíciója volna, mint egy hadnagynak és a polgári társadalomban sehol sem kap kezdő kétszázhusz korona fizetést, mint a hadnagy. Csak nem szabad elhitélni a cifraruhás emberrel, hogy neki államtitkárhoz méltóan kell élni, mert ő a díze s koronája az emberiségnek. Meg kell vele érteni, hogy egyszerű hivatalnok, aki akták helyett embereket tart rendben és akinek a társadalomban nincs külön helye, mint egy városi segédhivatalnoknak. Lenczese a polgárságnak azt tanítani, hogy ami illik az egyszerű kishivatalnoknak, az a katonatisztnek debonesztálé. A tanító, aki gyermekeinket tanítja és az alapját veti meg jövőnk kulturáknak, jubiláns korában éri el a nyolcszáz forintot, a tiszt ellenben, aki megnézi, hogy a lovak tiszta almon állnak-e az iskolában, vagy harminc legény pontosan egyszerre fordul-e, az kezdő korában kap százötz forintot. És ez kevés. Folyton siránkoznak, hogy a tiszt anyagi helyzetét meg kell javítani, mert a tiszt tönkremegy az adósságban. Hát ne csináljon adósságot. Ennyi jövedelemmel nem kell, ha helyesen itéli meg, hogy kicsoda és mit engedhet meg magának. Értessék meg a kadétiskola növendékeivel, hogy ők is hivatalnokai az államnak és tanítsák meg őket a helyes életre.

Ezt követeli a könyv. Nem a fizetés emelése a fő, hanem a helyes önértékelés és akkor megszűnik a ferde helyzet. A könyv bizonyítja, hogy a merev katonai szellem, miután az alaphibát elkövette, folytatja munkáját és kéréhetlenségével valósággal belehajítja a

— Bernard Wash, az angolok ünnepelt írója. Neki dolgoztam. Veszi észre, mily lázasan jegyez a noteszébe?

— Nem értem.

— Bernard Wash most egy új regényen dolgozik. A regény egyik fejezete arról szól, hogy igen elegáns szállodából kidobják a regény hőst, mert kiderül róla, hogy álharcos és mert nem tudja megfizetni a szállodai számlát. Nos, Wash mester ezt a jelenetet élethűen akarva megírni, megbízott engem, hogy tegyem neki lehetővé a szemléltető magyarázatot, hogy kellő hűséggel és drámaisággal... Sajóbbi. Ön elképzei már? És ezért a jelenetért ötszáz fontot kapok...

Igy beszélt a mester, de én indítva éreztem magam sürgősen faképnél hagyni, ami lát-hatólag fájt neki... Nem is láttam azóta, csak tegnap.

Itthon, a Váci-utcában, java korzózás idején, egy furesán öltözött ur kerek-korcsolyán iramlott tova az aszfalton. Ez csak a mester lehet — véltem — aki most a kerek korcsolyát hozza forgalomba; pénzt kap érte, mert egyelőre senki sincs, aki kerek korcsolyában óhajtaná korzózni.

— Üdv, mester! — kiáltottam utána.

Gőgösen fordította félre a fejét. Ugy látszik, sértve érzi magát, hogy Abbáziában beszűntettem vele az érintkezést a nagy jelenet után, melyet Washnak, az angol írónak megbízásából rendezett...

hajba embereit. Az apróbb adósságokba keveredett tiszt addig gyámlik, addig zsarnokoskodik, amíg az annyira elmerül az adósságokban, hogy nincs menekvés. A rendszer valósággal az uzsorások karmaiba löki a szerencsétlent. Csak természetes, hogy a hadnagy, akire ráparancsolnak, hogy ennyi és ennyi idő alatt rendezze dolgait, uzsorásokhoz menekül és aláír minden föltételt. Így súlyod jobban és jobban, a míg végre valósággal kitesztik a hadseregből.

A könyv szerzője megoldást is proponál: a hadsereg bankot. Rossz megoldás, mert csak elodázza a teljes eladósodást. A tiszt először ezt a megengedett hitelt fogja igénybe venni, de azután megint csak rátér az uzsorákra.

A haldokló vita.

— Wekerlét uj-ól jelölik. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 19.

Az utolsó napokban szörnyen elposványosodott a felirati vita, amely pedig az eszmék tisztázódása végett indult meg. A néppárti ifjancok összehordtak tücsköt-bogarat és a felirati vita keretében akarták kitölteni a boszujukat azokon, akik a választás ideje alatt nekik nem tettek szolgálatot. A Házat azonban kevésbé érdekelték ezek a privát civakodások és így az okvetetlenkedő honatyák is belátták, hogy felszólalásaiknak semmi jelentősége sincs. A visszaéléseket hangoztató politikai verklik így lassan kezdenek kimerülni és a felirati vita hamarosan befejeződik.

Mai jelentéseink ezek:

A felirati vita vége.

Budapestről jelentik: A felirati javaslat tárgyalása a vége felé jár. A mai ülés végén már senki sem volt feliratkozva. Holnap valószínűleg még egy két néppárti fel fog szólalni, de az bizonyos, hogy a vitát holnap berekesztik. Azután a miniszterelnök beszél, s aztán pedig a záróbeszédek mondják el. Csütörtökre teljesen végeznek a felirati javaslattal.

Az indemnitás tárgyalása két-három napot fog igénybe venni. A többi javaslatokat valószínűleg egy hét alatt elintézik. A szünet körülbelül augusztus első hetében veszi majd kezdetét.

A pártok és az indemnitás.

Budapestről jelentik: A Justh-párt ma este értekezletet tartott, amelyen a kormány által benyújtott törvényjavaslatokkal foglalkoztak.

Az indemnitásról szóló javaslatot Batthyány Tivadar gróf ismertette. Hevesen támadta a kormányt, amely nem készítet költségvetést, hanem egész évre szóló indemnitást kér. A törvényjavaslat elvetését indítványozza. Bakonyi Samu felszólalása után a párt elhatározta, hogy az indemnitási javaslatot nem fogadja el és a párt álláspontjának a képviselőházban való kifejtésével Tüdös Jánost bízták meg.

Az ujonejavaslatot Bakonyi Samu ismertette és annak elvetését indítványozta. A párt az indítványt elfogadta és ezen állásfoglalás tolmácsolásával Bakonyit bizta meg.

A román kereskedelmi szerződésről szóló javaslatról Beck Lajos referált és a javaslat elfogadását ajánlotta. Beck javaslatához csatlakozott Kelemen Samu azzal az indoklással, hogy közgazdasági kérdésekben nem szabad pártpolitikát csinálni. Batthyány Tivadar hevesen támadja Aeren'halt és a javaslatot nem

fogadja el. Bakonyi Samu és Justh Gyula felszólalása után a párt a javaslat ellen foglalt állást és ezt a képviselőházban Barcsay Andor fogja kifejtetni.

Elvetette a párt a beruházásokról szóló javaslatot is, aminek szónoka a javaslat tárgyalásakor Holló Lajos lesz.

Budapestről jelenti tudósítónk: A néppárt ma esti értekezletén elhatározta, hogy az indemnitási törvényjavaslatot elveti, a kereskedelmi szerződésekről szóló és ujonejavaslatot azonban elfogadja.

Andrássy nyilatkozatának hatása.

Andrássy Gyula gróf tegnapi nyilatkozatáról Khuen-Héderváry miniszterelnök a következőket mondotta:

— Mikor több ízben hozták a hírt, hogy a 67-es pártokivüliek belépnek a munkapártba, én soha sem hittem, hogy Andrássy Gyula gróf belépjen a munkapártba. Andrássy Gyula gróf olyan válaszfalakat állított fel közte és a munkapárt között, hogy azok ledöntése nélkül nem léphet be a munkapártba. Andrássy Gyula gróf nyilatkozatának részleteit nem bírálok. A felirati vitát azért tettem elé az indemnitási törvényjavaslat tárgyalásának, mert ez a parlamenti gyakorlat és mert a pártközi konferencián, — mely e tárgyban össze lett hívva — a pártok vezetői nem járultak hozzá az indemnitás előzetes tárgyalásához.

— Remélem azonban, hogy a felirati vita már hamarosan véget ér — s azután jöhet az indemnitás Ugy látom, a vita a tegnapi felszólalás folytán egy nappal tovább tart, de ez nem izgat. Elvégre a felirati vita ha 14 napig tart, nem mondható hosszúnak. A vita bevétele után felszólalok és azután megyek Ischiba.

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse ma esti lapja nagyon bőven és hosszan foglalkozik Andrássy tegnapi nyilatkozatával és kommentárokat fűz hozzá. Többek között ezeket írja:

Andrássy fontos pozíciót foglal el hazája közéletében. Az ő neve az egész monarchiára nézve annyi emlékekkel van összekapcsolva, hogy sajnálni lehet, ha ilyen államférfi nem akar elfoglalni személyének megfelelő pozíciót. A Khuen-kormány megalakulása után Andrássy beszédet mondott, amelyben lefestette politikai hitvallását. Az európai politikai fejlemények arra vallanak, hogy az annekszió egyes országokban mély benyomást hagyott hátra. Az azóta kötött szerződések és szövetségek bizonyítják arra, hogy mily nagyjelentőségű a közös hadsereg. Ennek ellenére Andrássy ragaszkodik régi hadsereg-politikájához, amely a király részéről adandó engedményektől teszi függővé a békét. A közös hadsereg és Ausztria a leg-súlyosabb áldozatokat hozta. Ha Magyarország a hadsereg egy részét nacionalizálni akarná, ez a rész megszűnne a közös hadsereghez tartozni. Hozzájárulna ehhez a veszedelemhez a magyarországi nemzetiségek mozgalmak is. Így volt ez a legutóbbi horvátországi válságnál is. Egyes nemzetiségek igényei megnövekedtek. Andrássy politikájának két hibáját a tapasztalatok többszörösen megvilágították. Andrássy azért követeli az engedményeket, hogy végül teljesen rendeztessék a katonai kérdés. De milyen biztosítékot tud adni arra nézve, hogy nem fog-e jelentkezni később más politikus, aki újabb koncessziókat követel.

Wekerlét Pécsről jelölik.

Pécsről jelentik, hogy az ottani függetlenségi párt foglalkozott Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek a pécsi kerület képviselő-

letéről való lemondásával és úgy határozott, hogy a megüresedett mandátumot *Wekerle Sándor volt miniszterelnöknek ajánlja fel.*

A családirtó postaszolga.

— Molnár József vallomása. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 19.

Mai lapunkban írtunk arról a borzalmas, szivettépő cselekedetről, a melyet a szegény Molnár József budapesti postaszolga elkövetett. A nyomor áldozatát, aki öt gyermekét ölte meg, a rabkórházba szállították.

Ott ápolják most. Az orvosok azt mondják, hogy bizonyára fel fog épülni. Most is előzőes letartóztatásban van, ha pedig felgyógyul, mihamarabb átszállítják az ügyészséghez.

Felesége többször be akart menni hozzá, de az orvosok nem engedték, mert ez az izgalom végzetessé válhatna Molnárra.

Az összes iratokat ma délelőtt átadták a soros vizsgálóbírónak, a ki már megkezdte a vizsgálatot. A lemeszárolt kis gyermekek holttestét Minnich Károly törvényszéki orvos holnap délelőtt fogja felboncolni. Temetésük holnap lesz.

Korodi rendőrkapitány ma délelőtt hallgatta ki Molnár Józsefet. Molnár teljes mértékben fentartotta tegnapi vallomását, hogy a nyomor készítette borzalmas tette elkövetésére. A postaigazgatóság egy év óta ígért fizetésefelelőtlenséget, mindezideig arra várt és mert nem érkezett meg, ezért gyilkolta le családját.

A rendőrség egyik főfeladatának tekinti a nyomorúság mérékét megállapítani és ezért detektíveket küldött ki, hogy pontosan megállapítsák az összes körülményeket és így tisztában legyenek avval a nyomorúsággal, a melylyel Molnár nem tudott megküzdeni, vagy a terheltséggel, mely szintén közrejátszott a rémes gyilkosságnál.

— Negyven forint fizetésből — morzsa Molnár alig halható, gyöngy hangon, — néha kevesebből kellett megélni. Nem tudtam. A Lajos és a Péter iskolába járt, nem tudtak irkát venni, a Jolán még cipőt se kaphatott. Nem volt kilátásom előmenetelre, tíz év múlva sem kaphattam volna többet. El voltam adósodva, mindenkinek tartozom. Amikor májusban ide költöztünk az Apátfalvára, egyszerre beteg is lettem, a lábaim kezdtek fájni, azt mondták, hogy köszvény. Mit jelent az, ha egy postásnak rossz a lába? — Nincs más mód, mint meghalni. Amikor orvosnál voltam és az azt mondta, hogy iszapfürdőt kell venni, akkor jutott először eszembe, hogy meg kell halni. Most megtörtént. Az asszony elment, én betettem az ajtót és akkor már a kezemben volt a borotva. Odamentem az ágyhoz, ahol Lajos és Péter aludt s ahogy odaérek, Lajos megszólalt:

— Állítsd meg a motort. — Álmában mondta. Reszketni kezdtem, hogy felébred. Aztán jobb kezemmel megragadtam a fejét, hátranyomtam és a borotvát kezemmel végighúztam a nyakán. Le volt hunyva a szemem. Meleget éreztem, a vér előtört, aztán jött Péter, itt is lehunytam a szemem. Amikor Marist is elvágtam, az egyik fiú erősen hörgögni kezdett, hogy melyik, azt nem tudom. Egy se ébredt fel, csak a kis Annus. Az rám nézett és... Amikor minddel kész voltam, lefeküdtem a fiúk ágyába, a lábaikhoz. Előbb egy kést beleszurtam a mellembe, nagyon fájt, ep éreztem, hogy nem veszi el az erőmet. Fel-

keltem az ágyról, az Annus bőcsőjéből elhoztam a borotvát és felvágtam a nyakamat... Azt még éreztem, hogy a késem nem fogott, kezem megcsuklott és reszketett. Aztán hazajött az asszony...

Budapestről jelentik: Follérth Károly, a posta vezérigazgatója egy hírlapíró előtt Molnár tragédiájáról így nyilatkozott:

— Molnár esete mindnyájunkat lesújtott, de ha az ügyet kemolyan vizsgáljuk, nem lehet kitérni annak megállapítása elől, hogy Molnár helyzete nem volt kétségbeejtő, mert hiszen 1600 korona évi jövedelme volt. Elhiszem, hogy kemény dolog egy hattagu családot ebből eltartani; kartársai azt mondják, hogy az utóbbi időben rendkívül megváltozott és buskomor lett.

Mikor lesz hajózható a Maros?

(Rank Rezső nyilatkozata. — Beszélgetés az aradi folyammérnöki hivatal vezetőjével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az Aradváros fejlődését előrevívó kérdések közül egyike a legfontosabbnak a Maros folyó szabályozása. A legfontosabbak egyike és a legrégebben vajdó is egyezsmint, a mely megoldásra vár. Ha igaz az, hogy Arad a közvetítő Erdély és az Alföld között, ha igaz az, hogy ez a város van hivatva arra, hogy a keleti és a nyugati Magyarország termékeinek forgalmát, a javak kieserélődését elősegítse, úgy az is bizonyos, hogy e forgalomnak eszköze csak a Maros lehet. A magyar vasutvonalak fejletlensége mellett a folyóvizek forgalmi jelentősége fokozott mértékben jelentkezik, különösen ha ez a forgalmi eszköz nagy területeket érint és országrészeket kapcsol egymáshoz. Itt folyik el mellettünk ez a csendes, nagy és improduktív folyó. Erdély legkeletibb részéből indul ki és a magyar Alföld szívébe torkollik bele. És ez a sok-sok víz teljesen céltalanul, minden haszon nélkül folyik le a medrében, holott arra volna hivatva, hogy áruval megrakott uszályok és káros kényű gőzösök szeljék a vizét, gazdag, virágzó iparos városok mellett elhaladva. Ez a fejlődés azonban késik. Nemesak Arad volt mostoha gyermeke a kormányoknak, hanem a Maros folyó is. Mindössze néhány esztendeje, hogy az aradi folyammérnöki hivatal felterjesztésére a kormány a Maros szabályozására nagyobb összeget irányzott elő. Ebből az összegből azonban csak nagyon kevés jut évenként, úgy hogy a szabályozási munkálatok igen lassu tempóban haladnak előre. Pedig a Maros hajózhatóvá tétele nagyon fontos ügy. Erre kellene az illetékes körök figyelmét felhívni.

Ma délből felkerestük Rank Rezső miniszteri osztálytanácsost, az aradi folyammérnökség vezetőjét, hogy a szabályozási munkálatok állása felől nála érdeklődjünk. Az osztálytanácsos ur lekötözött szívélyességgel fogadta munkatársunkat és kimerítő részletességgel, precíz szakértelemmel ismertetve úgy az eddig végzett munkálatokat, valamint a jövő munkaprogramot. A folyammérnökség vezetőjének nagy érdekességű fejtegetéseit az alábbiakban adjuk:

— A Maros folyó szabályozási munkálataira — ha méltóztatik emlékezni — a körülbelül hét év előtt felvett 192 millió kölcsénből az akkori kormány 12 millió koronát irányzott elő. Ennek az összegnek a célja a Maros szabályozása és hajózhatóvá tétele volt. Az összeget azonban nem a maga egészében egyszerre utalták ki, hanem évi részletekben. Az évi részletek eddig

háromszázezer koronát tettek ki. Az előirányzás után nyomban megindult a munka, melyet az én elődöm, Medveczky műszaki tanácsos ur kezdett meg. Az a háromszázezer korona azonban, mely évente rendelkezésünkre áll, meglehetősen csekély összeg. Elképzelhető, hogy ebből az összegből nem lehet valami sokat csinálni. Amit lehet, azt megcsináljuk. A szabályozási munkálatok jelenleg a Maros két vonalán folynak. A felső szakasz a konop-aradi, az alsó szakasz Apátfalvától Szegedig terjed. Ezen a vonalon mintegy 32 kilométer hosszban van a meder szabályozva, a konopi szakaszra már tovább jutottunk. Itt mintegy hatvanöt kilométer hosszúságban fékeztük meg a rakoncátlan folyót. Megjegyzem, hogy a munka, amelyet itt végeztünk, tökéletesebb, mint az apátfalvai vonalé. Ennek az az oka, hogy a konopi szakaszon a kellő mennyiségű kőanyag tetszés szerint áll rendelkezésünkre. A radnai, pauliai kőbányák annyi követ szállítanak olcsón, amennyire csak szükségünk van. Így azután a szabályozás itt tökéletesebb anyaggal történik és ez a munka szinte véglegesnek tekinthető. Ezen a hatvanöt kilométeren a Maros már hajózható.

Sajnos, nem így áll a dolog az apátfalvaszegedi vonalon. Követ itt nem kapunk, kénytelenek vagyunk tehát itt rőzsepokrócokat alkalmazni. A drótokkal összetartott rőzsepokrócok, amelyeket idővel az iszap és a porond teljesen bevon, a medret megsűkítik és öt-hat évig ép oly jól megfelelnek céljuknak, mintha kőből készülnének. Öt-hat, esetleg tíz év múlva ujjal kell felcserélni ezeket a traverzeket.

Munkatársunk ama kérdésére, milyen széles és mély lesz a Maros a szabályozás után, Rank ezt felelte:

— A szabályozás után a Maros mindenütt 65—70 méter széles lesz, a mélysége pedig legalább 150 centiméter. Ennél a mélységnél a gőzösök is kényelmesen közlekedhetnek. Most bizony helyenként 300—400 méter is megvan, de ezt a szélességet semmire se lehet felhasználni.

Arra a kérdésre, hogy a szabályozási munkálatok mikorra fognak elkészülni, ez volt a válasz:

— Kérem, ezt könnyű kiszámítani. Ha minden évben háromszázezer koronát kapunk, akkor harminchat év múlva készen leszünk a szabályozással és megindulhat az első gőzhajó a Maroson. De az is meglehetősen könnyen, hogy egy és más dolog halasztást szenved és negyven év is beletelik, míg hajók járhatnak a Maroson. Én mindenesetre szeretném azt az időt megérni — szolt mosolyogva a tanácsos — tekintettel arra, hogy már a hatvanadik évemet betöltöttem. De alig hiszem, alig hiszem.

— Hát mennyi kellene ahhoz, hogy mondjuk tizenöt év alatt befejeződjék a szabályozás?

— Körülbelül hátszáz ezer korona évenként — mondta a tanácsos. Így olcsóbb is volna a dolog, mert tizenkét millióból meg lehetne csinálni, de az eredeti terv szerint tizenhét millióba is belekerül. De a pénzügyi viszonyok mai állása szerint erre nem igen lehet számítani. Örüljünk, ha a háromszázezer koronát megkapjuk.

Mint Budapestről jelentik nekünk, az aradi folyammérnöki hivatal a jövő esztendőre még a 300 ezer koronát se kapja meg, hanem csak 150 ezer koronát utalnak ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Áthelyezések. A király legfelsőbb elhatározásával *Frits* Lajos nagyhalmágyi kir. járásbírónak az aradi kir. járásbíróshoz, *Szölösy* Jenő dr. kir. járásbírónak az aradi kir. törvényszékhez való áthelyezését saját kérelmekre megengedte.

§ Haverdák fogva maradnak. Budapestről jelentik: A Kuria tudvalevőleg megsemmisítette a szegedi esküdtbírósnak Haverda Mária és társai ellen megtartott főtárgyalását. A megsemmisítés hírére Haverda Mária, Vojtba Antal és Jánossy Aladár jelentkeztek a budapesti államrendőrségnél, amely őket letartóztatásba helyezte. A vizsgálóbíró a letartóztatáshoz hozzájárult és ezt a határozatot a vádtanács is megerősítette. A vádtanács végzése ellen a vádlottak felfolyamodtak a budapesti kir. ítélőtáblához, amely ma délelőtt tárgyalta az ügyet *Devich* László tanácselnök elnöklésével, *Istvánffy* Lajos bíró előadásában. A kir. ítélőtábla a felfolyamodást elutasította és így Haverdák továbbra is fogva maradnak.

§ Merénylet a bérkocsiban. A budapesti rendőrség március hónap elején valami események miatt néhány napi elzárásra ítélte K. Katalin kasszírót. A leány a büntetést a Mosonyi utcai toloncházban töltötte ki. Kiszabadulása után egyfogatu bérkocsibaült, melyet *Közi* Mátyás bérkocsis hajtott. Előbb a Tisza Kálmán-térre ment, ahol a kasszírónő egy kávémérésbe tért be. Onnét kijövet, azt az utasítást adta a kocsisnak, hogy hajtson nagymező utcai lakására. A kocsis azonban ehelyett Kőbányára hajtott és a Kápolna-téren két ismeretlenül maradt társával egyetemben erkölcstelen merényletet akart elkövetni a leányon. Minthogy a leány segélykiáltására senki sem jött, kétségbeesésében kiugrott a kocsiból és pedig oly szerencsétlenül, hogy a kulcsontja eltört. A budapesti büntető járásbíróság személyes szabadság megsértésének vétségéért ma vonta felelősségre *Közi* Mátyás bérkocsist. A vádlott mindent tagadott. A bíró *Közi* Mátyást személyes szabadság megsértéséért egy havi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

§ Csöd. *Horovitz* E. aradi nődivat kereskedő ellen hitelezői csödtét kértek. A törvényszék a csödtét el is rendelte a csödtömeggondnokká *Székely* Ferenc dr.-t, helyettesévé *Kell* József dr.-t nevezte ki.

§ Rablással vádolt községi jegyző. Emlékeztetes, hogy a biharmegyei Miklólázuron letartóztatták *Popescu* Aurél jegyzőt, mert rablóbandát szervezett. A bűnügyről most készült el a nagyváradi ügyészség vádirata, amely többek között ezeket mondja:

A 25 oldalra terjedő vádirat vádat emel az 1909. évi július hó 15-ikétől 1909. évi november hó 11-ig vizsgálati fogságban volt *Popescu* Aurél miklólázuri körjegyző, továbbá az 1909. évi július hó 15-től 1909. évi november hó 11-ig vizsgálati fogságban volt *Trippon* György gazdasági cseléd, mint tettestársak ellen rablás büntette címén a miatt, hogy Miklólázuron 1909. évi július 13. és 14. közötti éjjelen együtt és közösen *Neumann* József kormános birtokából reá fejsejtéssel alkalmazott erőszakkal 30 kor. készpénzt egy bádoggal persellyel együtt, egy konyhakést, egy 15 korona értékű zsebórát és 5 darab ostort jogtalan elcsajátítási szándékkal elvettek a *Neumann* Józsefen 20 napon tul gyógyuló testi sértést ejtettek. Továbbá 1909. évi július hó 15-ikétől 1909. évi november hó 11-ig vizsgálati fogságban volt *Friedmann* Józsefné *Guttmann* Zelma nagyváradi nevelőnő ellen rablás büntetében való bűnszegédi bűnszegesség címén a miatt, hogy *Popescu* Aurélnak és *Trippon* Györgynek azt a cselekményét, hogy Miklólázuron *Neumann* Józsefet kirabolták a *Neumann* Józsefen 20 napon tul gyógyuló testisértést ejtettek, szándékosan előmozdította azáltal, hogy a *Neumann* Józsefnek bezárt lakását a tettesek részére belülről felnyitotta és a kulcsokat azok kezére játszotta. Vádat emel továbbá *Popescu* Aurél és *Trippon*

György, mint tettestársak ellen kétféle lopás büntette címén amiatt, hogy Miklólázuron 1909. július 13-ika és 14-ike közötti éjjelen együtt és közösen a miklólázuri és a nagyváradi róm. kat. székes káptalan tulajdonát képező erdőőrlakba a bezárt ajtó felfeszítése után behatolva, onnan ifj. *Simonyi* János birtokából egy drb kétesővű *Lancaster* fegyvert 60 korona, 2 drb vadásztáskát 30 korona, 1 drb szuronyt 1 korona, 12 drb töltényt 1 korona 20 fillér, 2 gyermekkabátot 3 korona, 1 jegyzéket 20 fillér, 1 drb mérőpálát 1 korona és 1 drb fegyvertartási engedélyt, továbbá *Radl* Ferenc birtokából egy drb *Lancaster* fegyvert 80 korona, 1 drb vadásztáskát 7 korona, 1 drb asztalterítő: 6 korona, 5 kiló kenyérlisztát 2 korona, 1 pár cipőt 3 kor., 1 zöld kalapot 3 kor., 1 mérőpálát 36 f. és 1 drb hegedűt 2 kor. jogtalan eltulajdonítási szándékkal elvettek. Vádat emel *Popescu* Aurél ellen rablás büntetéseinek kísérlete címén amiatt, hogy Miklólázuron az 1908. év telén közelebről meg nem határozható napon *Kormán* Demeter postaküldönctől az általa szállított, meg nem állapítható mennyiségű pénzt és egyéb értékeknek a reá irányzott lövésben nyilvánuló erőszakkal elvételét megkezdte, de miután lövései nem találtak, azt be nem fejezhette s ezzel a szándékos emberölés büntetéseinek kísérletét is elkövette.

Újabb legenda

a külön főhercegről.

— A buenos-ayresi „Caballero.” —

— ávirati tudósítás. —

Arad, július 19

Előrelátható volt, hogy a *János Salvátor* főherceg holtánnyilvánítási eljárásából kifolyólag egész csomó legenda fog életre kelni, melyek mind azt igyekeznek bizonyítani, hogy a legkülönbebb osztrák főherceg, akiről már mindenki megfélekedett, még életben van. A külföldi lapokban nap-nap után jelennek meg közlemények arról, hogy ez vagy amaz látta a rejtelmes *Orth* Jánost, vagy beszélgettek is vele.

A Triesztben megjelenő „Piccolo” című lap tegnapi száma intervjut közöl valami *Demanius* Ernővel, aki azt állítja, hogy 1894-ben Buenos-Ayresben találkozott és beszélgetést folytatott *Orth* Jánossal.

A meglehetősen fantasztikus históriáról a trieszti ur a következőkben számol be:

— 1894. évi május elsején az olasz hajózási társaság egy gőzösével Genuából Buenos-Ayresbe utaztam. A hajón megismerkedtem valami *Berg* nevű steierországi mérnökkel, egy *metkovichi* dalmát urral és egy *Piacentini* nevű vállalkozóval, aki romagnai ember volt. A hajón szorosan összebarátkoztunk, úgy, hogy megérkezésünk után sem váltunk el azonnal egymástól, hanem gyakrabban összejöttünk. Mindnyájan első ízben voltunk Buenos-Ayresben.

Egy este elmentünk a „Colon”-színházba, ahol éppen *Fregoli*, a líres átváltozó művész tartott előadást. A földszinten, közvetlen előttünk egy ur ült, aki mikor meghallotta, hogy dalmát barátommal trieszti dialektusban beszélünk, élénken hátrafordult és figyelmesen végignézett bennünket. Minthogy *Berg* nem beszélt olaszul, kénytelenek voltunk németül beszélni, bár mindketten csak akadozva és gyengén beszéltük ezt a nyelvet. Mikor *Fregoli* az előadás alatt többször felkiáltott: „Uno specchio, uno specchio!” *Berg*, aki nem értette meg, hozzám fordult, hogy magyarázzam meg a „specchio” szó értelmét. Hirtelen nem jutott eszembe a német kifejezés. Ekkor az előttünk ülő ur hátrafordult és nevetve így szólt:

— De édes földieim, specchio annyit jelent: tükör.

Megörültünk, hogy Buenos-Ayresben honfitársra akadunk és rögtön élénk beszélgetésbe elegyedtünk vele. Aztán kicseréltük névjegyeinket. Az idegen nr névjegyen ez állott:

„Caballero de Vera Cruz.”

Kissé különösnek tűnt ez előttem, mert kiejtésén rögtön észrevettem, hogy német ember. Ugyanez volt *Berg* véleménye is. Megkérdeztük ez iránt új ismerősünket, de kitérőleg válaszolt. Aztán arra kértük, töltsse velünk az estét, de azt válaszolta, hogy nem teheti, nagyon sok dolga van. Csak annyira mentünk vele, hogy hajlandónak nyilatkozott velünk egy pohár bort elkölteni. Betértünk egy vendéglőbe. Én az idegen ur mellett ültem és mikor valamiért elővette levéltárcáját, kíváncsian rápillantottam. Fekete bőrtárca volt. Belső oldalára arannyal az osztrák sas volt himézve. A tárca másik oldalában egy gyönyörű fiatal asszony arcképe volt elhelyezve. Már nem emlékszem a fényképész nevére, de biztos vagyok benne, hogy a fényképész neve alatt ez állott: Cs. és kir. udvari szállító Bécs. Ezt mind jól megfigyeltem, mert a *Caballero*, mialatt velünk beszélgetett, tárcáját állandóan kezében tartotta és csak akkor tette el, mikor látta, hogy kíváncsian figyelem. Ekkor gyorsan eltette a tárcát és azt mondta: „A tárca egyik barátomé, aki rámbizta, hogy javíttassam meg Buenos-Ayresben, mert kissé el van szakítva.”

Közben észrevettem, hogy mialatt mi beszélgetünk, a vendéglő előtt két matróz jár fel-alá, akik állandóan minket vizsgálnak. Felébredt bennem a kíváncsiság, kimentem hozzájuk és hallottam, hogy dalmát tájszólással beszélnek. Minthogy szállodánk közel volt, hamar hazaszaladtam, átöltözöttem és visszasiettem, hogy meghalljam mit beszélnek. Közben a matrózok szintén bementek a vendéglőbe és a mi asztalunkkal szemközt foglaltak helyet. Leültem a mellettük levő asztalhoz és hogy minden gyanút eloszlassak, hozattam egy spanyol ujságot.

A matrózok közül az egyik vén tengeri medve volt, a másik egészen fiatal fiú. Csendesen beszélgettek, de hallettem, amikor az öreg egyszerre csak ezeket mondta:

— Édes fiam, egy szót se értek az egész históriából. Ő fensége szigorúan megtiltotta nekünk, hogy honfitársakkal szóba álljunk és szavunkat vette, hogy a szigeten maradunk vele. Most hosszú utazás után megérkezünk ide; ő fensége elmegy a színházba, földiekkel mulat, minekünk még köszönnünk sem szabad. Pedig hátha a mi környékünkbeli is akad közöttük. Hát én megtartom a szavamat, de mondatom, nehezemre esik a dolog.

Igy aztán megtudtam, hogy tényleg valami titok rejtőzik a *Caballero* mögött. Visszasiettem a szállodába, átöltöztem, de mire a vendéglőbe értem, az idegen ur már nem volt ott. A két matrózzal együtt eltűnt. Elmondtam tapasztalataimat asztaltársaimnak. Mindnyájan mélyen elgondolkoztunk. Egyszerre csak megszólalt *Berg* mérnök:

— „És hátha tényleg eltűnt főhercegünk lett volna?”

Demanius elmondja még, hogy a rejtélyes idegen szép, erős testalkatú ember volt, katonás testtartással, telt arccal, világos barna bejuszta volt, haja pedig rövidre volt vágva. A találkozás előtti napon a kikötőben egy görög mintá szerinti épült hajót is látott, amelynek a legénysége dalmát dialektussal beszélt.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Zsiros ügy, bohózat.
Csütörtök: Zsiros ügy, bohózat.
Péntek: Furfangos tata. Bemutató-előadás. Vendrey Ferenc felléptével. Előadás kezdete 7 órakor.
Szombat: G és á k, operett.

A zsiros ügy.

(Bohózat 3 felvonásban. Írta: Feydeau. Bemutató előadás.)

A nyári szezon kosonneriái közül a slágernek tartogatott A zsiros ügy a legpikánsabb és mégis a legkevésbé pikáns. Ez az ellentmondás úgy értendő, hogy ebben a bohózatban igazi francia szellemesség lengi át a legvaskosabb mondásokat is és ahol talán kedve volna megbotráncolni az embernek, ott szívből kacag a ragyogó ötleten, amelylyel a zseniális szerző a legrémesebb dolgokat beadja.

Három felvonáson keresztül szerepeltetnek többek között egy hisztérikus nő, egy korzikai nőtény farkast, akit egyszerre lepnek szedista és mosochista vágyak és ezt a kitűnő hölgyet olyan ügyesen vadítják, hogy a közönség halálra kacagja magát rajtuk.

Van ebben a darabban minden, ami mozgásba hozza a nevető idegeket. Olyan helyzetbe kerül színész és publikum, hogy gyakran alig akadnak egymásra, mert a közönség kacagása tulharsogja a színpadon történőket és percekig tart, míg újból meglehet érteni a szereplők szavait.

Szóval: aki végig tud hallgatni három órán át Corti Journal amusant féle vicceket, nem botráncol meg a hotel garnikban történőknél és végül: aki tud három órán át kacagni, az okvetlen nézze meg A zsiros ügyet.

Nagyszerűen lehet mulatni a darabon és a kiváló előadáson. Vendrey és Tapolczay ma egyszerűen remekeltek. Róluk felesleges többet mondani. A nyílt színen is zúgó tapsok ünnepezték kiváló vendégeinket. K. Kápolnay Julia adta a korzikai hölgyet. Mesterien gyönyörű volt és pompásan játszott. A siker nagy része az övé. Kitűnő Robertné volt Benkóné és a közönség tapsai méltán jutalmazták kitűnő játékát. Dolly elemében volt és így a siker sem maradt el. Elsőrangú volt Várnay, Leővey, Nagyiván, Harmath Józsa bájos jelenség volt. Tetszettek még Szegedy Józsa, Follinuszné és Zalay Margit.

A kitűnő rendezés külön dicséretet érdemel. A zsiros ügyön hihetetlen zúfolt házak kacagnak a következő előadásokon is. H. G.

* Leővey Leó távozása. Három éven át gyönyörködött az aradi közönség Leővey Leónak, a kiváló művésznak fényes talentumában, előkelő kvalitású szí. játszásában. Három év elmúltával megvált Leővey Leó az aradi színháztól és őszől kezdve Nagyvárad közönsége élvezi Leőveynek kimagasló művészetét. Nehéz dolog banális szavakkal elbucuztatni Leőveyt, aki mint művész dísz volt az aradi színtársulatnak, mint ember pedig városzerte osztatlan tiszteletet és szeretetet élvezett. Leővey ma kétségtelenül a legkiválóbb komikus tehetség a vidéken, aki egyszerű eszközökkel, mindig előkelő tónusú játékával frappáns hatásokat ér el. Művészetének hatása egyéni szeretetreméltóságából fakad, sohasem tuloz, mindig dikrét, nívós és jóízű. Valamennyi alakítása, — pedig számtalan alakot kreált — eredeti és ötletes. Legkisebb szerepeit is úgy ambicionálja, mintha a darab sorsa az általa kreált szerep sikerétől függne. Kiforrott művésze mindig elsőrangú produkál és kiapadhatatlan komikuma újabb és újabb színporkázó ötletekben nyilvánkozik meg a közönség állandó gyönyörűségére. Leővey Leó

nemes művésze már régen arra jelölte ki, hogy a budapesti Nemzeti Színház művészgárdájában foglaljon helyet és bizonyos, hogy az ország első műintézetében szükség is van Leővey genialitására. Nagy veszteség az aradi színtársulatra Leővey távozása és őszintén irigyeljük a nagyváradiakat, akik ezután is gyönyörködhetnek Leővey művészetében. Leővey vasárnap este bucsuzik el az aradi publikumtól, egyik legjobb szerepében, a Hajduk badnagjának Szép Icigé-ben.

* Pálmay Ilka fizetése. Hirt adtuk róla, hogy Pálmay Ilka urasszonyt a Kolozsvári Színház örökös tagjává nevezték ki. Most kiderül, hogy a cím megvan, de a lényeg elmaradt. A kinevezési okmány egyik szakasza ugyanis ekként hangzik: „Kinevezem méltóságodat a kolozsvári Nemzeti Színház örökös tiszteletbeli tagjának, illetményeit fedezet hiányában nem szabhatom meg.”

* A zsiros ügy — másodszor. Holnap kerül színre másodszor A zsiros ügy című francia bohózat.

* A furfangos tata. Komor Gyulának, a népszerű meseírónak A furfangos tata című gyermekdarabját, amelyhez Stephanides írt bájos muzsikát, ezen a héten mutatják be. A bemutató iránt nagy az érdeklődés, mert ilyen nagyszabású gyermekelőadás még nem volt az aradi színházban. A címszerepet Vendrey Ferenc játssza. Tekintettel arra, hogy gyermekek részere tartják a premiért, az előadás 7 órakor kezdődik és 9 órakor végződik.

* Az Uránia színház látványosságai nagy vonzerőt gyakorolnak a közönségre. A program fényes számokból vannak összeválogatva és a közönség minden egyes számot élénk tetszéssel honoral. Különösen nagy sikere van a bibliai földről készült nagyszerű mozgófényképnek a lelki párbajok című drámának, mely ugy taltalmánál, mint kiváló koncepciójánál fogva egyike a legerdekesebb látványosságoknak. Az Uránia, mint ebből a műsorból is látszik mindent elkövet, hogy a közönség kíváló szórakozást találjon disztigvált műsoraiban. 241

Földrengés Temesvárott.

Távirati tudósítás.

Arad, július 19.

Temesvárott ma délelőtt egynegyed tíz órakor nyugatról kelet felé haladó földrengés volt. Három erősebb hullámszerű lökést lehetett érezni. Kilenc óra 16 perckor volt érezhető az első lökés, melyet rövid egymásutánban követett még két lökés. A középső volt a legerősebb, melyet hangos földalatti moraj is kísért. A temesvári szeizmológiai intézet jelentése szerint a műszerek szintén jelezték a helyi jellegű földrengést. A készülék 25—30 milliméternyi kilengést jelzett. A földrengés tisztán volt érezhető és a városban sok helyütt komoly aggodalmat keltett.

A temesvári meteorológiai obszervatórium vezetője, Berecz Otília kisasszony a következőket mondotta a földrengésre vonatkozólag:

— A földrengés helyi jellegű volt és egy erős lökésből, valamint két gyengébb lökésből állott. Az irányt pozitíve nem lehetett megállapítani és valószínű, hogy függőlegesen haladtak a lökések. A vertikális komponens tüje kiugrott a helyéből, oly erős volt az egyik lökés. A horizontális komponens tüjének kilengése 25—30 milliméter volt. Szakálházáról azt jelentették, hogy ott szintén érezték a földlökést és így feltehető, hogy a rengés iránya nyugatról kelet felé haladt. A műszerekkel ezuttal nem sikerült az irányt megállapítani. A földrengéssel körülbelül két másodpercig tartó földalatti moraj járt, amelyet sok helyen egészen tisztán hallottak. A lakásokban mozgásba jöttek a lámpák, villamos kórték, az ablakok megre-megtek, mintha hatalmas szekér dűbörgött

volna végig a kövezeten, sőt egyes helyeken oly erős volt a lökés, hogy az asztalokon, állványokon levő poharak, tányérok összeverődtek. A lakosság között nagy volt az ijedelelem, sokan kiszaladtak az utcára, az egyes hivatalokban, így a városházán, tisztán volt hallható a moraj és az első pillanatban komoly aggodalom fogta el az embereket.

Despót György haldoklik.

— A tüdővésztes haramia. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 19.

Szonoru, bágyadt tekintetű, sápadt képű, összetört testű lakója van a temesvári királyi törvényszék fogházának. Aki reá néz, abban egy pillanatra megreszket a lélek s önkénytelenül azt kérdi: mit keres egy nagybeteg, félholt ember a fogházban? Despót György neve hirhedt a Délvidéken. Ismeretes azóta, a mióta egy rablógyilkos banda fojtózta az est homályában a délvidéki falvak esendes, gyanutlan lakóit. A esendőrség kiderítette, hogy a gyilkos Gecsei Sándor, akit azonban nem lehetett felelősségre vonni, mert saját maga mondta ki magára az ítéletet, amikor a vadállati askegyetlenkedéseimiat sajátmagától megborzadt s öngyilkos lett. A nyomozás Gecsei bűntársainak kézrekerítése érdekében folytatódott s egy napon megállapították, hogy Gecsei bűntársa egy Despót György nevű ember.

Despót Györgyöt a magyar hatóságok megkeresésére Németországban letartóztatták s Temesvárra vitték, ahol hónapok óta a fogház lakója. Despót György tagadja a bűntetteiben való részességet s bejelentett vagy száz tanút, akik igazolói fogják, hogy a gyilkosságok idején Németországban tartózkodott. Ez a vizsgálát hosszú ideig, Despót Györgynek pláne tulhosszu ideig fog tartani. Amire azokat a tanukat kihallgatják, addigra talán alig lesz lehetséges Despót Györgyöt, ha tényleg bűnös, felelősségre vonni. Mert Despót György beteg, nagyon beteg ember. Őrli a testét a tüdőbaj. Ahogy az ember a szűklevegőjű kis cellában látja, megszorul a szíve.

A letartóztatás, a súlyos vád nagyon megtörte. Arca fájdalmas vonásai eltorzulnak néha, ha rá gondol a vádra, amely olyan súlyos, hogy ő maga szegény, tehetetlen ember alig tud védekezni ellene. Aztán meg vissza gondol a múltba, a családjára emlékszik s eszébe jut az asszony, a felesége. Despót György ilyenkor se szól semmit, csak néha-néha megtörli az arcát, amelyen leperognak a könnyei, amelyeket az a gondolat facsart ki belőle, hogy milyen kegyetlen a sorsa vele, amely a saját feleségét teszi meg a vádlójává. És Despót György keze ilyenkor ötlöbe szorul, de az emlékezés annyira felizgatja, hogy köhögési roham fogja el.

Ökölboszorult kezének ujjai még lassan szétnyílnak s a szerencsétlen ember odatartja kezét a szájához, hogy a tüdejéből felszakadó vér ne fesse pirosra a calla padlóját ... Így megy ez nap-nap után, a gümőkór borzalmas betegsége mind,obban emészti Despót Györgyöt, aki némán türi a sorát. Már nincs ereje panaszkodni, csak fájdalmasan tekint maga elé, míg csak a tekintete egy nap nem törik meg s a kulocsörgető fogházór lába egy mozdulatlan testbe akad ...

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 20-án az időjárás: meleg, szélcsillag, később hűvösebb.

— Katonai szemle. Magyarpécukai Lázár Frigyes honvéd lovassági főfelügyelő, a Hadik-huszárezred volt parancsnoka holnap Aradra érkezik, hogy a 3. honvéd huszárezred legénysége felett szemlét tartson. Vale érkezik Berzevics Béla vezérkari őrnagy, a honvéd-lovassági felügyelőség vezérkari főnöke is. Ez alkalomból a 3. honvéd huszárezred csütörtökön reggel 6 órakor a Marosban, a csálai erdő alatt usztató gyakorlatot tart.

— Főispán és képviselő lovagias afférja. Budapestről jelentik: Szalavszky Gyula tencsényi főispán ma Perczel Dezső és Dániel Gábor báró útján Szimrecsányi György képviselőtől tegnapi képviselőházi beszédeért elégtételt kért.

— Kiszolgált altisztek elhelyezése. Budapesti tudósítónk jelenti: A hadsereg altisztjeinek törvény szerint 12 esztendeig kell szolgálni, hogy polgári állambivatali szolgálatra igényt szerezzenek. Minthogy lehetetlen valamenyi altisztnak a számvetésségnél állást juttatni, másrészt miután az altisztek nagyrészt már a hat esztendei csapatszolgálat alatt elvesztik rugókonyságukat, a honvédelmi miniszter ezelőtt két évvel azzal a kérelemmel fordult a miniszteriumokhoz és törvényhatóságokhoz, hogy amennyiben a hivatalnokok létszámában töresedés áll be, azok betöltésénél alkalmazzanak lehetőséggel kiszolgált altiszteket. Ezt a kérelmet, amelynek annak idején nem sok eredménye volt, a honvédelmi miniszter most megismétli. A miniszternek ez az intézkedése azonban semmi összefüggésben nincs a két éves katonai szolgálat ügyével, mint azt egy fővárosi estilap írta.

— A hegyaljai motoros új vonala. Az arad-hegyaljai motoros vasút arad-pankoti fővonalából kiágazólag az arad-osanádi egyesült vasutak Világos állomásához legközelebb egy új vonalat fog építtetni. Erre most kéri az engedélyt a kereskedelmi minisztertől.

— Az uralkodó a hadseregnek. Bécsből jelentik: Ez évi augusztus 18-án, a király 80. születésnapján a hadsereg sok apróbb kitüntetéssel kívül három nagy kedvezményt kap az uralkodótól. Az első az, hogy a tisztek előléptetésében jelentős változás áll be. Másodszor, hogy több kisebb büntetést elengednek. A legfontosabb pedig az, hogy a tisztek megkapják a 35 éves szolgálati időt, ami eddig 40 esztendő volt. Ez olyan formán történik, hogy minden olyan 12 hónap, amelyet a tiszt a csapatnál tölt el, tízenöt hónapot számít. Ezt azonban úgy kell beosztani, hogy az időbeli nyereség öt esztendőnél ne legyen nagyobb.

— Életunt urileány. Zomborból jelentik: Karácsonyi Olga, Bács Bodrog vármegye volt főispánjának leánya ma Zomborban Baloghy Ernő volt képviselő házában, ahol vendégségben volt, öngyilkossági kísérletet követett el. Revolverrel mellbelőtte magát. A fegyvert szívének irányította, de a golyó célt tévesztett és a szívburkot horzsolta. A szerencsétlen leány súlyos sérülést szenvedett; a kórházban ápolják.

— Eljegyzés. Klein Adolf battenyai kereskedő eljegyezte Goldstein Belluskát Budapesten.

— Kell Manó cég ajánlja párisi divat különlegességeit. Telefon szám 673. 652

— Rothschild Charles báró és a szilágy-somlyói lapszerkesztő. Rothschild Charles báró, Wertheimstein Alfréd veje, legutóbb több hétig tartózkodott Magyarországon. Cséhteleken időzött néhány napig s azután az ország néhány városában tett látogatást. Elutazott útjában Szilágy-somlyóra is, csaknem egészen inkognitóban s itt egyik szállodában vett magának lakást. Hogy, hogy nem, Rothschild Charles báró megérkezéséről tudomást szerzett a Szilágy-somlyó és Vidéke című hetilap szerkesztője. Gondolt merészet és nagyot s elhatározta, hogy meginterjúvolja „városunk” első vendégét. Amint ez Szilágy-somlyón illik: szmokingba vágta magát s felkereste a szállodában a bárót. A szerkesztő ur ambíciója azonban sokkal nagyobb volt, mint nyelvismerete s így Rothschild Charlesszal való beszélgetése alig terjedt többre négy-öt szónál. A báró nem tudott magyarul, az újságíró nem tudott sem angolul, sem németül: tolmács nem volt kéznél s így kedves kartársunk a bemutatkozáson kívül többre nem vihette. A báró, aki egyébként sem szeret a nyilvánosság előtt szerepelni, igen jó néven vette, hogy az interjút a véletlen meglehetősen meghintotta. Abban a hiszemben bucsuzott el igen szívélyesen a „Szilágy-somlyó és Vidéke” szerkesztőjétől, hogy a smokingos urhoz többé nem lesz szerencséje. Néhány óra múlva Rothschild Charles megakart tekinteni Szilágy-somlyó városát. Sétára indult tehát. Alig haladt azonban pár lépést az utcán, amikor a háta mögött megpillantotta a Szilágy-somlyó és Vidéke szerkesztőjét. A kiváló újságíró körülbelül tíz lépésnyire állandóan követte őt. Az etikettet megtartotta az utcán is. Vakító fehér ingben, szmokingban, lakkcipőben és cilinderben lépegetett állhatatosan utána. A nap forrón sütött, az izgatóság vastagon osurgett a szerkesztőtől: ez azonban nem riasztotta vissza egy percre sem attól, hogy feladatát „lapunk szeretett olvasóközönségének szolgálatában” ne teljesítse. Közben notesz és ceruza volt s a báró minden lépése után állandóan jegyeztetett. Rothschild Charles báró nem tudta, mire vélje ezt a detektivkedést. Azt gondolta bizonyára, hogy ez jó magyar újságíró szokás. A járó-kelők nagy tisztelettel néztek rá, hogy igen nagy ur lehet, akit a város első zsurnalisztája ilyen tisztes távolságban követ, még pedig szmokingban. Rothschild Charles pedig elgondolta magában: szent isten, mi fog mánap megjelenni az ő szilágy-somlyói tartózkodásáról a „Szilágy-somlyó és Vidéke” hasábjain? Mily nagy volt azonban a meglepetése, a mikor a lapban mánap nem írtak róla semmit. Helyes: nagyon örült neki. Csak azt nem értette: mire való volt akkor ez a buzgó, fáradhatatlan kíséret? És mit jegyzett az ő sétálásáról napokon át a szerkesztő ur? Vagy Szilágy-somlyón az az újságíró-morál, hogy minek megírni az újságba azt, amit anélkül is mindenki látott?

— Egy iskolaigazgató öngyilkos kísérlete. Budapestről jelentik: Persa Szilárd 73 éves volt iskolaigazgató öngyilkos szándékkal magára lőtt, de csak kisebb sérülést szenvedett. Az öngyilkossági kísérletnek igen pikáns háttere van. Néhány nappal ezelőtt egy miniszteri tisztviselő tizenhét esztendőös leánya nyomtalanul eltűnt. A szülők szonnal a leány keresésére indultak és csakhamar kiderült, hogy a leány Persa lakásán tartózkodik. A miniszteri tisztviselő ugyan eddig feljelentést nem tett, de Persa a következményektől való féltelmében kísérlete meg az öngyilkosságot.

— Ratló katona. Debrecenből jelentik: Rosenberg Samu 61. gyalogezredbeli közlegény ma este Balog Lajos hentes üzletéből 500 koronát elrabolt és azzal elfutott. Balog a rablót után futott, aki erre kirántotta oldalfegyverét és a henteset megsebezte. Így sikerült is elmenekülnie, de sapkája dulakodás közben az üzletben leesett és erről ráismertek. A katonát letartóztatták.

— Kardpárbaj Mezőhegyesen. Érdekes párbaj ment végbe Mezőhegyesen július 14-én délután Zalán Ferenc állami gazdaszt és Petrán György jogszigorló között. Petrán György Zalán Ferenc arcára súlyosabb természetű vágást mért. A párbaj előzményei a következők: Petrán György jogszigorló apja vendéglős Mezőhegyesen a Központi szállodában, amelyben az úri kaszinó van. A vendéglőben Zalán Ferenc és Petrán György jogszigorló között éles összecsapalkozás történt. Mezőhegyesen németek azt vitatták, hogy Zalán Ferencsel nem párbajozhatik Petrán György jogszigorló, aki mellékesen tartalékos katonatiszt, mert Zalán tíres óráiban, csupa szórakozásból pár pohár sört vitt be olykor-olykor a vendégeknek. Purgly János nagybirtokos elnöklelte alatt becsületbírósg állt össze, amely Petrán György jogszigorlót párbajképesnek minősítette azzal a megokolással, hogy a tisztességes munka meg nem szégyenít.

— Felmászott a Mátyás templom tornyára. Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma este a Dunapart budai oldalán álló rendőr észrevette, hogy valaki a Mátyás-templom tornyán felfelé mászik. A vakmerő ismeretlen egészen felmászott a torony tetejére és ott a villámhárítóba fogózott. A rendőr felszólította, hogy távozzék, de az ismeretlen nem fogadott szót. Később a rendőr telefonált a tűzoltókért s azok todlétrákkal hozták le a vakmerő embert. Beszállították a rendőrségre, ahol Canalan Lipót olaszorezági orvosnak mondta magát és azt állította, hogy a torony tetejéről Budapest látképeben akart gyönyörködni. A rendőrség Canalanit szabadon bocsátotta, de holnapra beidézte.

— Kétszázötven millió örökség. Nagyváradról jelentik: Balla Vilmos dr. ottani ügyvéd a napokban meglátogatta Amerikában lakó unokaöccse és közölte vele, hogy a családra Amerikában kétszázötven millió örökség vár. Ballánaknak egy régebben kívándorolt rokona halt meg évekkkel ezelőtt s miután azóta az örökösök nem jelentkeztek, a hagyaték valósággal horribilis összegre növekedett. A nagyváradai ügyvéd és unokaöccse az örökség megszerzése végett a szükséges lépéseket megtették.

— Ladiszlav életveszedelemben. Mint Pannosváról írják, a napokban Ladiszlav József, a jelenleg ott működő Polgár féle színtársulat nálunk is kedvelt baritonistája halálos veszedelemben forgott. Ladiszlav József ugyanis a múlt héten a Dunába ment fürdeni. A világitótorony mellett ugrott be a vízbe, ahol a Dunának mély sodra és veszedelmes örvényei vannak. A színész csakhamar elmerült és ott leli halálát, ha Panzner Gottlieb tisztihelyettes élete veszélyeztetésével ki nem menti.

— A perselyfosztogató. Budapestről írják: Appel Géza 38 éves nő, pénzügyminiszteri díjnok, a Vakokat Gyámolító Országos Egyesületnél mint perselybontó volt alkalmazásban és ilyen minőségben 670 koronát elsikkasztott. Amikor a sikkasztásra rájöttek, nagy nyomorára hivatkozott és sirva megfogadta, hogy a kárt megtéríti. Az egyesület vezetősége ez ígéret után megsajnálta Appelt és nem tett eliene feljelentést, de a szolgálataiból elbocsátotta. Appel pedig fizetni akart az egyesületnek, még pedig eredeti módon. Tovább járt perselyeket nyitni és amit azokból kiszedett, azt mint kártérítést elküldte az egyesületnek, sőt meg is toldotta a saját pénzéből. Így egy perselyből 9 korona 31 fillért vett ki, de az egyesületnek 10 koronát küldött el. Az egyesület most már feljelentette, a főkapitányságon megindították az eljárást, de nem tartóztatták le. Appel tegnapelőttre volt idézve a rendőrségre, de nem

jött el, a kiküldött detektív jelentése szerint a vizsgálat elől megszökött, az egyesület gondnokának pedig levelet írt, amelyben öngyilkosságát bejelenti. A vizsgálóbíró most kiadta Appell ellen az elfogató parancsot.

— Megölte a szüleit. Löcséről jelentik: A Löcsé mellett fekvő Nagymajor községben rémes vérengzés történt. Kiczmanyák Demeter, egy nagymajori gazdaember legénysorban levő fia már kora reggel beült a község kocsmájába és mulatni kezdett. Sokat ivott, dalolt, táncolt, míg végre este felé, az egész napon át tartott tivornyázásban kifáradva, hazafelé indult. Kezében éles fajsze volt, amelylyel az uton menőket megfenyegette, többekbe belékölt, akik azonban kitértek a részeges legény utjából. Eközben találkozott apjával, aki a fia elébe jött és szemrehányó hangon kérlelte, hogy menjen haza és aludja ki mámorát. A fiu erre szörnyen felindult és ezzel a kiáltással: „Hát részeg vagyok én?” nekirohant az apjának és baltájával szörnyű csapást mért a szerencsétlen emberre, aki véresen összeesett. Mintha mi sem történt volna, tovább haladt a nekidühödött legény. Már ekkor vérben forgott a szeme és amint Duhaj Györggyel találkozott, minden szó nélkül azt is fejbavágta az éles fejszével. A vérengzésnek ezalatt híre futott a faluban és Kiczmanyák Demeter édesanyja, meg a halállal vívódó Duhaj György anyja jöttek a legény elébe, aki a két asszonyt sem kimélte, hanem súlyosan megsebesítette őket is. Duhaj György még az est folyamán belehalt súlyos sérüléseibe, míg az öreg Kiczmanyákat és a két asszonyt beszállították a löcsői kórházba, ahol ápolás alá vették a szerencsétleneket, kiknek állapota aggasztó. A gyilkos legényt a csendőrök letartóztatták és bekísérték a löcsői központi kórházba.

— Szeretkezés a nyilvánosság előtt. Temesvárról jelentik: A maga nemében talán páratlan eset foglalkoztatja napok óta a temesvári jogi köröket. A szenzáció hőse egy alig tizenhét éves szerb legény, aki néhány nap óta rendkívül súlyos vád miatt a temesvári királyi törvényszék fogházának lakója. Az ifju ember ellen azt a vádat emelték, hogy kenyéradója, egy kisbecskereki aváb garda tizenhárom éves leányát megbecstelenítette.

Az eset így magában véve nem olyan egyedülálló és különös, ha a szenzációt nem növelné a fiúnak nem mindennapi védekezése. A szerencsétlen legény ugyanis azzal védekezik s erre vonatkozólag tanukat is jelentett be, hogy a kis leánya hónapok óta szerelmi ömlengésekkel közeledett feléje. A fiu teljes erejével védekezett a tizenhárom éves kis leány szerelmi közeledése elől s egy ízben el is panaszkodott a dolgot a szüleinek, akikhez a leány elől elmenekült. A szülők a naív fiút meggyászalták s visszaküldték a gazdájához. Ezután történt egy napon, hogy a legény a napi munka után lefeküdt a padlásokon. Egyszerre csak zörejt hallott s megismerte a gazdájának leányát, aki feljött hozzá a padlásra s szerelmesen simult melléje. A fiu azonban gyorsan felugrott, felkeltette a gazdát és elmesélte neki a dolgot. A gazda erre a leányt kocsin elvitte egy szomszédos faluba rokonaihoz. A legény most már azt hitte, hogy nyugta lesz a leánytól. Egy napon ganéjt hordott a mezőre. Egyszerre csak feléje közeledett a gazdájának leánya s könyörgött neki, hogy vegye fel a kocsira s vigye haza, mert nem akar többet a rokonainál maradni. Szegény fiu nem állhatott ellen a kérésnek s felvette a kocsira. A kis leánya most ismét ölelni, csókolni kezdte a fiút, amíg csak el nem követte azt a bűncselekményt, amellyel most vádolják. A szenzációs eset azzal is fokozódik, hogy a fiatal ember a súlyos bűnt az országúton haladó kocsin, a járókelők szemelátára követte el, akik persze besiettek a községbe s bejelentették az esetet a községvezetésnek. Amikor a kocsi beérkezett a faluba, csendőrök várták már a

legényt, akit még aznap beszállítottak a temesvári királyi ügyészség fogházába.

— Megszökött szerelmes pár. Gáttája községben Stern István téglagyárosnak tizenhétéves fia: Stern János ismeretséget kötött Pócze Gáborné negyvenhétéves munkásnővel. Az asszony hatalmába kerítette a fiatalembert s elhatározták, hogy megszökönek. A fiatalembernek nem volt elegendő pénze, tehát eladott néhány kocsi téglát, annak árát magához vette s az asszonnyal megszökött. A temesvári rendőrség értesítette a szökésről a budapesti rendőrséget. Hétfőn délután a szökevény szerelmes párt a budapesti pályaudvaron elfogták a detektívek és bekísérték a főkapitányságra. Az asszonyt hazatoloncolták, a fiatalembert őrizet alá vették.

— Méhmagzat a Marosban. Ma délelőtt a Thököly Imre-utca végénél a Marosból egy uborkás üveget fogtak ki, amelyben spirituszban egy hat hónapos méhmagzatot találtak. Miután valószínű, hogy bűntett esete forog fenn, a rendőrség a nyomozást megindította.

— Rablás a gyorsvonaton. A nagyszabeni határszéli rendőrkapitányság távirati értesítése szerint, Gräser Jozefin ottani lakost, aki Sinaiban gyorsvonatra ült, Predeal és Brassó között, a vele együtt, egy II. osztályú szakaszban utazó férfi és nő chloroformmal elaltatta, aztán a keblén rejtve tartott zacskót, melyben 1000 frank aranypénz volt, letépték és Brassó előtt a vonatról eltűntek. A férfi szürke utazóruhában volt, a nő elegánsan öltözött kövér, barnahajú nő. Mindkettő 40–45 évesnek látszott.

— Francia likörök legbiztosabb készítéséről — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, Vojtek és Weisznál. 279

TARKASÁGOK.

(A vonaton.) A vasuti kupéban ketten ültek: egy öreg ur és egy fiatal ur. A fiatal volt a beszédesebb és megkérdezte az öregtől:

— Hova tetszik utazni?

— Aradra.

A fiatalembernek egyszerre földerült az arca: — Ejnye, van nekem ott egy kitűnő öreg pajtásom! Egyszer be pompás estét töltöttünk együtt Csabán. Azóta se mulattam olyan jól.

— Igen? Ki az?

— Az aradi főkapitány.

Az öreg kényelmetlenül izgett-mozgott a helyén, aztán rejtett bosszúsággal dünyögte:

— Szép. Az a főkapitány én vagyok!

A fiatalember zavartan mentegődzött:

— Igazán? Ejnye no... rossz a memóriám, nem tudom emlékezetben tartani az arcokat!

... Az affér elsimult és mikor a vonat már Aradra közeledett, az öreg ur a kofferit rakosgatva, nyájasan szólott a fiatalemberhez:

— Ön tehát Csabán lakik?

— Igen.

— Van nekem ott egy barátom. Nagyon mulató, vig fiu. Reppantul szeretem. Kérem, adja át neki az üdvözetemet.

— Oh, nagyon szívesen. És hogy hívják?

— Kovács Vilmosnak!

Most a fiatalember kezdett kényelmetlenül izegni-mozogni és fanyarul válaszolta:

— Igen? Az épen én vagyok!

(Rovancsolás.) Egy kisebb városkában a szokásos rovancsolásra leérkezett egy miniszteri tanácsos Budapestről.

Reggel beállított a városházára és kereste a polgármestert. Ott persze nagyot nézett rá a hajdu. Vajmi gyér fogalma lehet a miniszteri tanácsos ur ömeltóságának arról, hogy micsoda rettenetes ur egy polgármester, ha azt hiszi, hogy ilyen kora reggel már a hivatalában kuksol. De, mert olyan nagyon ragaszkodott hozzá, végül mégis elment a hajdu, hogy felköltse a polgármestert.

— Polgármester uram, ibredjik! Egy pesti ur van itt!

— Bizonyosan vigéc. Dobd ki!

— De nem vigéc ám, hanem valami miniszteri tanácsos, vagy mi az isten csudája.

Erre mégis csak felkelt a polgármester és kényelmesen elcammogott a városházára. Mikor készen voltak a rovancsolással, megveregette a méltóságos ur vállát és kegyesen mondta neki:

— Hát mán az a szokás, hogy ilyenkor meghíjják a vendéget ebédre. Hát gyűjjék el hozzám egy kis lebbencs-levesre.

A méltóságos urnak sehogys sem tetszett ez a bizalmas hang és ridegen válaszolta:

— Köszönöm, de majd a fogadóban ebédelek.

A polgármester ravaszul, hunyorogva mondta:

— No csak gyűjjék... Hiszen azért föl lehet azt számítani!

(Vasuti jelenet.) Kolozsvár felé robogott a vonat, amelyen egy ifju, mágnás-hajlandóságu uracs utazott. Minden fülkébe benézgetett, hogy nem találja-e ismerősré.

Az egyik fülkében talált is egy lipótvárosi fiatalembert, aki fásult arccal guunyasztott a sarokban. Az uracs jól megnézte a monokliján, mert sehogys sem tudott eligazodni magában, hogy ismeri-e. Aztán affektált racsolással megszólalt:

— Kérem, nemde bávo Vértessy?

A fiatalember ndvariasan felelt:

— Báro Vértessy? Nem, kérem, csak két nap óta nem aludtam s azért van olyan buta posám.

(Ripacséknál.) A vidéki színészet apróságai közül való ez a két kis történet:

I. Uj színész vonul be a kis vidéki színház-színházhoz. Az első próbán óriási feltűnést kelt: sugó nélkül, szóról szóra tudja a szerepét.

Az igazgató diszkrétén félrehívja:

— Kedves barátom, ez így nem mehet!

— Hogyan? Talán nem nyertem meg a tetszését?

— De igen! Csakhogy ezzel a rettenetes szereptudással — megzavarja az egész ensemblé-t.

II. Történeti drámát játszanak egy vidéki nyári szinkörben. A hősnék az utolsó felvonásban meg kell halnia. Az igazgató a kulisszák mögül rémülten látja, hogy a hős már rég kardjába dőlt, de nem akar meghalni. Sőt: mosolyog és rögtönöz.

A direktor haját tépve, rohan a rendezőhöz:

— Mit csinál az a gazember? Már rég halva kéne feküdnie!

— Tudom — feleli pokoli nyugalommal a rendező. — Azt üzeni önnek, hogy addig nem hal meg, míg nálam nem deponálja a mult havi gázsiját.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Terméstanácsa vasmentes szappanyvíz.

Kapható ártárgyboltokban és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Gyógy- és Lithium-Forrás, Váralja, Budapest, Rózsaföldi út 9.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Peronoszpóra Aradmegyében. Az ampelológiai intézet e hé 16-áról közli, hogy az elmúlt héten a peronoszpóra Abauj Torna, Bars, Kolozs, Szeged, Szolnok-Doboka és Vas megyében is fellépett. Azonkívül Arad, Békés, Bihar, Borsod, Fehér, Győr, Hajdu, Heves, Hont, Komárom, Nógrád, Pest, Sopron, Szatmár, Szolnok, Torontál, Veszprém és Zala-vármegyéknek olyan járásában terjed, ahonnan eddig a peronoszpóra pusztításáról nem érkezett jelentés. A m. kir. ampelológiai intézetbe vizsgálatra beérkezett beteg szőlőnyagon tulnyomó részben fűrtöt pusztító peronoszpóra találtatott. A lombkorát permetezése és a fűrtök részkénporral való porozása tehát még egyre igen sürgős feladat.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, júl. 19

Az elmaradhatatlan csapadék késlelteti a cséplési munkálatok teljesítését. Így még csak elvélve fordul elő idej gabona. A piacra került új buza minőségét illetőleg nem büszkélkedhetünk, amennyiben az sárka; lehet azonban, hogy ez az utóbbi esőzések eredménye és ezután szebb, (illetve jobb) minőséget kapunk.

A földművelésügyi miniszter legutóbbi jelentését illetőleg, az a vélemény van elterjedve, hogy a legközelebbi hivatalos rosszabbodásról fog beszámolni, helyesebben mennyiségileg azon csökkenésről, amely két hét alatt állott be a rendellenes időjárás következtében.

A gabonázlet irányzata — számolva a forgalomban lévő kedvezőtlenebb terméshírekkel — szilárd.

A mai piac még nem tartozik a szezonbetivásárok közé.

Eladásra került:

100 mm. új buza	8 50 - 8 60
100 mm. 6-buza	9 —
200 mm. tengeri	5 40 - 5 50
50 mm. új rozs	6 00 - 6 20
50 mm. új árpa	5 00 - 5 20
Névl. jegyzés 6-zab	6 40 - 6 50

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti ár- és értéktőzsde

Távíratí tudósítás.

Budapest, július 19

Amerika ¼-el magasabb. Kínálát, vételkedv mérsékelte, 15 ezer mm. 5—10 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónkénti számítva:

	Déli száraz	Északi száraz
Rosa 1910. októberre	9 41 - 9 42	9 46 - 9 47
Buza 1911. áprilisra	9 65 - 9 66	9 71 - 9 72
Rosa 1910. októberre	7 06 - 7 07	7 07 - 7 08
Zab 1910. októberre	7 13 - 7 14	7 17 - 7 18
Tengeri 1910. júliusra	5 62 - 5 63	5 61 - 5 62
Tengeri 1910. aug. ra	5 62 - 5 63	5 63 - 5 64

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Július 19. —

Magyar aranyárjádék 4%	113 10
Magyar koronárjádék 4%	92 15
Magyar koronárjádék 3 ½ %	82 75
Magy. földterherm. kötvény 4%	92 75
Horvát-szlavon földterherm. kötvény	93 50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	225 —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155 60
Osztrák járadék papírban	94 —
Osztrák járadék ezüstben	97 75
Osztrák járadék aranyban	116 50
Osztrák koronárjádék 4%	94 —
1860. évi osztrák államsorsjegy	171 —
Osztrák-magyar bankr. szvény	18 40
Magyar hitelbank-részvény	845 50
Osztrák hitelintézeti részvény	670 25
Osztr.-mag. államvasúti részvény	739 50

20 frankos arany (Napoleonkor)	19 06
Német birodalmi márka	117 42 ½
London vista	240 10
Páris vista	96 20
20 márkás arany	23 49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycearnokának hivatalos árjegyzése.

Távíratí tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Július 19.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	8 50 - 8 60
76	8 60 - 8 70
77	8 70 - 8 80
78	8 80 - 8 90

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új	8 40 - 8 50
Rosa új	8 30 - 8 40
Árpa új	5 40 - 5 50
Zab új	6 30 - 6 35
Tengeri régi	5 55 - 5 60

Budapesti kőbányai sertés-kereskedelem.

— Július 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig — riedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 142—144 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 146—148 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146—150 fillérig.

Sertésleltár: július hó 15. napján volt készlet 39817 darab, július 16. napján felhajtott 351 darab, július 16. napján elszállított 343 darab, július 17. napjára maradt készletben: 39 825 darab.
A hízott sertés üzlet irányzata változatlan.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910. július hó 20-án:

Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső vendég-felleptével:

A zsiros ügy.

SZEMÉLYEK:

Róbert	Vendrey F.	Róbertné	Benkőné.
Michel	Tapolczay D.	Ivetté	H. Harmath J.
Gaszton	Delli Lajos.	Maria Zeppa	Kápolnay J.
La Chamotte	Várnay Jenő.	Susanne	Szegedi J.
Marquis	Leövey Leó.	Masette	Follinuszné.
La Canut	Nagyiván I.	Maerie II.	Zalay Margit.

Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 20-án, szerda:

1. Kisérlet és szerelem. Színes. — 2. Kettő közül a harmadik. Humoros. — 3. Lelki párbajok. Dráma. — 4. A lovag urak. Komikus. — 5. A lelenc. Dráma. — 6. Kávétermelés Amerikában. Látványos. — 7. Váratlan vizszatérés. Humoros. — 8. A bibliai földön Látványos

Előadások délután ½ 7 órától kezdve.

Helyezés: I-es hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Eladó

gyárkémény.

Egy 24 méter magas, vaslemezből épült, teljesen jó karban lévő gyári kémény olcsón eladó és bármikor megtekinthető a

2713.

Cognacgyárnál, Világoson.

SZÉKELY-SELTERS

AZ EMÉSZTÉST ELŐSEGÍTŐ
AZ ÉTVÁGYAT FOKOZZA

idült gyomorbajok és az emésztő szervek hurutos bántalmainál nélkülözhetetlen. Az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza.

Aradon képviselő és nagybani raktár: Kardos Miklós, telefon 647. Kapható: Daimel Lajos, telefon 98. Dürr Kocsárd, telefon 130. Éles Ármán, telefon 44. Färber Lajos és Testvére, telefon 311. Nagy Farkas, telefon 268. Ehrenfeld Ignác stb. cégeknél és minden jobb vendéglőben és kávéházban. 6735

Kérje csak a valódi

Kiváló tolett szert.

Szakszer családoknál használatban.

A bőrt puhává, fehérré és egyben ellenállóképesé teszi a kellemetlen időjárás ellen. Csakis a vörös 15, 30 és 75 filléres dobozokban. Valódi Kaiser Borax-Szappan 80 fill. Tola-szappan 40 fill.

GOTTLIEB VOITH Wien III/1

Mindenhütt kapható.

2691

TELEFONSZÁM: 991.

TELEFONSZÁM: 991.

Villamos motorok és dynamók

legolcsóbb beszerzési forrása

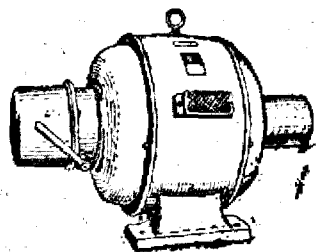
Hinterseer és Barth

elektrotechnikai gyár

2747

Temesvár-Józsefváros, Rózsa-utca 47.

Gyártmányunk előnyei:

Magas hatások, golyós csapágyak, kevés áramfogyasztás.

Elvállaljuk bármely gyártmányú villamos motor és dynamógép szakaszerű és gyors javítását.

Szállítunk kisiparosok részére teljes géphegyeztetéseket, előnyös fizetési feltételek mellett. — Költségvetés és árjegyzék kíváncsra ingyen és bérmentve.

Stoós gyógyfürdő

Elsőrangú klimatikus gyógyhely és viz-gyógyintézet (Abasjtorna vármegye.)

350 méter a tenger színe fölött, gyönyörű tenger-szek között, különösen kedvező tavaszi és őszi idő-járással. Klímája enyhe levegője ózondús és por-mentes, ivóvíze páratlan.

Gyógyeszközök: Vizgyógyászati, tejkúra, fenyő-, oxigén- és szén-savas fürdők, massage és villamosítás.

Javalva van: idegesség, ideggyengeség, méh-szeny (hystéria), rástör, (hypochondria), álmát-lanság, kúdesek és bémulások esetében Továbbá: vérszegénység, sápkór, vértódlások, idült tüdőha, rut, hörgőgros, (Asthma), kezdődő tüdővész, gyo-mor- és bélhurut, köszvényes bántalmak, morpkins betegség esetében stb. Igazgató főorvos: Dr. Csir-fusz Dezső kir. tanácsos, a Ferenc József-rend lo-vagja, (ki télen gyakorló orvos San-Remóban).

Igen mérsékelt árak, kitűnő ellátás. Elő- és utóidényben a szobákról jelentékeny csegedmény.

Fürdő-idény: május 15-től, szeptember 30-ig. Posta- és távírádállomás helyben, vasúti állomás: Mecseke. Prospektust küld

2218

a fürdőigazgatóság.

49.775—1910. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatósági irodák fűtésére az 1910—1911-ik őszi, téli és tavaszi időnyre szükséges mintegy 453 ürködméter cserhasáb tűzifának beszerzésére és házhoz szállításának biztosítása végett zárt írásbeli árlejtést hirdetek.

A szállított cserfának száraznak, jó minőségűnek kell lenni és teljes méretben tömören kirakandó.

A szállítás a szükséglethez képest körülbelül 20 méteren-kinti részletekben a Ferdinánd utcában lévő földmívelési állam-épület udvarába eszközöndő.

A vételár kifizetése mindig a szállított mennyiség után, ha az átvételnél kifogás nem lesz, nyomban számla ellenében az aradi m. kir. adóhivatalnál történik.

Vállalkozó kötelezettségének biztosítására 250 korona bánatpénzt köteles letenni, mely 1911. évi május hó közepén adatik vissza, ha kötelezettségének kifogásalanul megfelelt.

Felhívtnak a helyi fakeskedők, hogy amennyiben a fa-szállításra vállalkoznak, 1 korona béléggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat 250 korona bánatpénzzel ellátva folyó évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 óráig az alulírott jószágigazgató-sághoz nyújtsák be, hol a szerződési feltételek a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Arad, 1910. évi július hó 16-án.

Magyar Királyi Államjóságigazgatóság.

2791

(Utánnomás nem díjaztatik.)

12582—1910.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi minister 1708. eln. /1910. sz. rendeletére köz-III/3.

hírré tesszük, hogy az Oroszország-gal 1906. évi február hó 15-én kö-tött kereskedelmi és hajózási szer-ződés aláírása alkalmával történt megállapított és a baromfinak és állati nyersterményeknek Ausztria-Magyarországban és Oroszország-ban való állategészség-rendőri ke-

zeléséről, valamint az állatoknak, állati nyersterményeknek és vész-terjesztő tárgyakkal Oroszország-ból a magyar szent korona orszá-gaiba való behozatalára és ezeken keresztül átvitelére nézve hatály-ban levő állategészség-rendőri ke-zelésről szóló határozmányokat az azok iránt érdeklődők az aljegyzői hivatalban (Városház, emelet 67. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Arad, 1910. július hó 2.

A városi tanács.

1250—1910.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagyhalmágyi kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a tiszai gör. kel. hitközség végrehajtónak Krisán Abszolon, Krisán Juon ti-szai és Krisán Szalvina ocsi lako-sok végrehajtást szenvedők elleni 300 kor. és jár. iránti végrehaj-tási ügyében az árverést elrendelte ennek folytán a nagyhalmágyi kir. járásbíró-ság területében fekvő és a tiszai 18. számú telekjegyző-könyvben A. I. 1—27 sz. ingatlano-k B. 4, 5, 6, a hányadai 45 kor. 2. a tiszai 18. sz. tjkvben A. + 1. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 korona.

3. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 2. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

4. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 3. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

5. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 4. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

6. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 5. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

7. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 6. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

8. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 7. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

9. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 8. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

10. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 9. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

11. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 10. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

12. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 11. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

13. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 12. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor.

14. A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 13. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányadai 45 kor. kikiáltási árban, az 1910. évi augusztus hó 19-ik nap-jának délelőtti 9 órákor, Tisza köz-ség házában megtartandó nyilvános árverés alá fog kerülni, az alábbi feltételek mellett:

1. Az ingatlanok a kikiáltási árban az 1908. évi XLI. t. cz. 26. §-ában megjelölt hányadon alul el-nem adható és a vevő a bánatpénzt az 1908. évi XLI. t. cz. 24. §. ér-értelmében kiegészíteni köteles.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan-pecsárnak 10. §-át, va-gyis

a tiszai 18. sz. tjkvben A. + 1—27. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányada után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 1. a. ingatlanok B. 4, 5, 6. a. hányada után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 2. a. ingatlanok B. 4, 5, 6. a. hányada után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 3. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 4. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 5. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 6. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 7. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. +

8. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 9. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 10. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 11. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 12. a. ingatlan B. 4, 5, 6, a. hányad után 4 kor. 50 fill.

A tiszai 18. sz. tjkvben A. + 13. a. ingatlan B. 4, 5, 6. a. hányada után 4 kor. 60 fill. kész-pénzben, vagy az 1881. évi novem-ber hó 1-én 3383 sz. a. kelt igaz-ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirok-ban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelye-zéséről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletekben és pedig az első az árverés jogerőre emelke-désétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól szá-mítandó 30 nap alatt, a harma-dikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vétel ári részlet után az árverés napjá-tól számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. évi december hó 6-án 39425/L. M. sz. a rendeletben előírt módon a butyini m. kir. adóhivatalnál mint bírói letét pénz-tárnál lefizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utol-só részletben fogja beszámítani.

4. Vevő köteles az épületeket a vétel napjától tűzvész ellen bizto-sítani és a biztosítási bárcát ugyan-azon naptól számított 15 nap alatt ezen bíróságnál bemutatni.

Az árverési hirdetmény és fel-tételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen bíróságnál a tkvi hatóságnál és Tisza, Czermure, Lestyora, Leásza, Talács, Nagy-halmágy községek előjáróságainál megtekinthetők.

Nagyhalmágy, 1910. évi május hó 18-án.

Gáffy,

kir. járásbíró.

2793

12838—1910.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy folyó évi július hó 1-től kezdve a ható-sági jéggyár jegének árát a követ-kezőkben állapítottuk meg:

Az egy métermázsának megfelelő 7.5 adag jég a gyárban átvéve ... 2 k. 50 f. Ugyanannak a házhoz szállítva ... 3 k. 80 f. Métermázsán aluli kézi eladásnál a gyárban 1 kilogramm ... — k. 03 f. 1/4 adag jég házhoz szál-lítva havonként ... 7 k. — f. 1 adag havonként ... 18 k. — f. 1 1/4 adag havonként ... 20 k. — f. 2 adag havonként ... 26 k. — f. Minden további 1/4 adag 7 k. — f.

Arad, 1910. július 25.

A városi tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

háztartásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

bútor,
sorgorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

AKI

mindenestét vétel vagy bérbevételek céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csélt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja

Kápolna-utca 82. sz. házban

egy három szobás emeleti lakás minden hozzátartozó mellékhelyiséggel együtt augusztus 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott Czeiler Ferenc urnál. 2790

Egy bútorozott

különbejárattal udvari szoba azonnal kiadó. Kazinczy-utca 2., földszint balra. 2778

Cukrász ület

jó forgalmu nagyobb vállalat miatt azonnal eladó: Schweiger Arad, Boros Beni-tér 8. 2687

Gépirónő,

ki a könyvelésben, levelezésben, valamint az irodai teendőkben teljes jártassággal bír, aug. 15-ére, esetleg szeptember 1-sőre állást keres. Cim: L. Mariska Makó, Postrestante. 2759

Pénztárnoknő,

ki a könyvelésben jártas, augusztus 15-re, esetleg szept. 1-ére állást keres. Cim: „Szorgalmas” Makó, Postrestante. 2758

Középkorú

gyermektelen házaspár házmesternek ajánlkozik. Cim: Szűcs József Borona-utca 5. 2772

32 éves

jóarcu, intelligens nő házvezetőnőnek ajánlkozik magányos urhoz. Ajánlatokat „Jó gazdasszony” jelíge alatt a lap kiadóhivatala továbbítja. 2788

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

30 év óta fennálló

fűszerüzlet sarkon, hol italmérés, trafik és bélyeg-eladási engedély fenti évek óta gyakoroltatik, jó vevőkörrel és kimutatható jóforgalommal, más vállalat miatt eladó. Bővebbet Révay-utca 10. 2782

4 darab

teljesen jó karban levő modern ablak, belga üveggel, redő és faburkolattal eladó Deák Ferenc-utca 40. 2783

Vidéki fogyasztási szövetkezet

keres óvadékképes keresztény üzletvezetőt, ki a fűszer-, vas- és rövidáru szakmában jártas, a román nyelvet bírja, azonnali belépésre. Ajánlatok „Megbízható” jelíge a kiadóhivatalba kértnek. 2741

A cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 80.000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és Lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. Telefon 885. sz. 525

Olcsó pénzt

közvetít tisztviselő-, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

Kész talicskák

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszonyt elárusítók kedvezményben részesülnek. Geiszler jármű- és fa-áruháza Miksa-utca 2-8. 2505

Kiadó

üzlethelyiség!

József főherceg-ut 12.

számu házunkban egy azonnal elfoglalható

üzlethelyiség kiadó.

Értesítés nyerhető ugyanott, a földszinti irodánkban. 2786

Fodor és Reisinger.

Fiatal kezdő

2794

könyvkötő
segédek

állandó alkalmazást nyernek.

Varrógépen dolgozni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a fizetés iránti igény megjelölése mellett

Endrényi Imre

könyvnyomdászhoz címzendők
Szegedre.Használt ólom
megvételre kerestetik.

Hirdetmény.

Repszeg község urbéres birtokosságának tulajdonát képező épület és mellékhelyiségei, mely épület üzlethelyiség és ahhoz kötött italmérési jogosultsággal bír, 1910. évi július hó 28-án d. u. 3 órakor nyilvános szóbeli versenytárgyaláson, 1911. évi január hó 1-től kezdődő egymásutáni 6 évre haszonbérbe fog adatni

A bérleti feltételek alulírott urbéri elnöknel megtudhatók.

Repszeg, 1910. év július hó 12.

Cosma Mihály,
urb. elnök.

2792

Uj Internátus Lippán.

A t. érdekelt szülők értesítettnek, hogy az 1910-11-iki iskolai tanévre a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő fiú-nevelőintézet nyílik Lippán, a mely felett a főfelügyeletet a helybeli középiskola igazgatója, míg a tanulmányi felügyeletet a tanári testület 1-1 tagja gyakorolja; egészségi szempontból pedig a városi főorvos felügyelete alatt áll. 2789

Helyszűke miatt az első évben csak korlátozott szám-ban vétetnek fel felsőkereskedelmi-, polgári- és elemi-iskolai növendékek igen mérsékelt díj mellett.

Jelentkezők f. évi augusztus hó 5-ikéig vétetnek fel.

Prospektussal készséggel szolgál

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Nem kell reklám!

Mert mindenki tudja, hogy a

Aradinyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

temesvári ernyőgyár raktárában legolcsóbban szerezheti be

ernyő és fűző szükségletét.

Javitások olcsón és pontosan eszközöltenek.

Arad, Központi szálló mellett. (Andrassy-tér 20.)

Varga D. Dani.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festőgyárának festékével.